

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1965

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1966

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1965. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1965

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1966

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN

PUBLIC HEALTH

HEALTH AND SICK CARE

IN THE ARMED FORCES IN 1965

DEFENCE MEDICAL ADMINISTRATION
SERVICE

STATISTISKA CENTRALBUREÅN

22 JUN 1966

BIBLIOTEK

STOCKHOLM 1966

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl Försvarsdepartementet

Försvarets sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva berättelse över verksamheten under år 1965.

I föreliggande publikation har jämväl influtit armé-, marin- och flygöverläkarnas berättelse över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1965.

Stockholm i oktober 1966.

CARL-JOHAN CLEMEDSON

generalläkare

T. Lidbrink

Innehåll

	Sid.		Sid.
Textavdelning			
<i>I Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1	2. Sjukvård	20
A. Besiktningen av värnpliktiga	1	3. Sanitet	20
B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse	3	4. Sjukvårdsmaterielen	20
C. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	8	5. Övningar	20
D. Tandvården vid försvaret	10	<i>IV Flygvapnet</i>	21
E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret	10	A. Flygvapnets läkare	21
F. Desinfektionsverksamheten vid försvaret	10	B. Sjukvårdspersonalen	21
G. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	11	C. Utbildningsfrågor	21
<i>II Armén</i>	15	D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	21
A. Fältläkarkåren m. m.	15	1. Sjukvårdslokalerna och -materielen	21
B. Forskning m. m.	15	2. Hälсотillståndet och de sanitära förhållandena	22
C. Utbildningsfrågor	16	3. Läkarsundersökningar	22
D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén	17	4. Olycksfall i samband med flygning	22
<i>III Marinen</i>	19	5. Sjuktransportflygningar	22
A. Marinläkarkåren	19	6. Kompletterande hälsovårdsåtgärder	23
B. Sjukvårdspersonalen	19	Bilagor	
C. Utbildningsfrågor	20	Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal	24
D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	20	» 2. Sjukdomar bland personal vid försvaret	30
1. Hälсотillståndet	20	» 3. Antal avlidna vid försvaret	35
		» 4. Olycksfall i samband med flygning	35

Contents

Text	Page	Page
<i>I Activities of the three Services</i>	1	
A. Examination of conscripts	1	1. Hospitals and other medical premises, medical equipment
B. Activities of the Defence Medical Admi- nistration Service	3	21
C. Anti-tuberculosis measures in the Ser- vices	8	2. Health and hygienic conditions
D. Dental care in the Services	10	22
E. Vaccination in the Services	10	3. Medical inspections
F. Desinfection and pest control	10	22
G. Sickness, diseases and the care of the sick in the Services	11	4. Flying casualties
		22
		5. Medical transport flights
		22
		6. Supplementary measures of the health care
		23
 <i>II The Army</i>	 15	
A. The Army Medical Service, etc.	15	Appendices
B. Research, etc	15	Tab. 1. Sickness among Service personnel ..
C. Training	16	24
D. Health and medical services in the Army	17	<i>Col. 1.</i> Regiments. <i>Col. 2.</i> Undischarged cases from. <i>Col. 3—14.</i> Cases of illness by months. <i>Col. 15.</i> Total. <i>Col. 16.</i> Dis- charged as fit for duty. <i>Col. 18.</i> Discharged as unfit for duty. <i>Col. 19.</i> Deaths. <i>Col. 20.</i> Undischarged cases at the end of the year. <i>Col. 21—24.</i> Number of days of sickness. <i>Col. 21.</i> in the units. <i>Col. 22.</i> in military hospitals. <i>Col. 23.</i> in civilian hospitals. <i>Col.</i> <i>24.</i> Total. <i>Col. 25.</i> Number of days of ill- ness per 100 days on duty.
 <i>III The Navy</i>	 19	
A. The Naval Medical Service	19	Tab. 2. Diseases among Service personnel ..
B. Medical personnel	19	30
C. Training	20	• 3. Deaths and their causes in the Ser- vices
D. Health and medical services in the Navy	20	35
1. Health conditions	20	• 4. Flying casualties
2. Sick care	20	35
3. Hygienic conditions	20	Number of crashes causing deaths. Num- ber of deaths.
4. Medical equipment	20	
5. Exercises	20	
 <i>IV The Air Force</i>	 21	
A. Air Force doctors	21	
B. Medical personnel	21	
C. Training	21	
D. Health and medical conditions in the Air Force	21	

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar

A. Besiktningen av värnpliktiga

Besiktningen av värnpliktiga har verkställt jämligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 20 september 1951 (SFS nr 645) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningskungörelsen). Enligt 1 § besiktningskungörelsen hänföres de värnpliktiga vid läkarbesiktning, som skall äga rum enligt inskrivningsförrordningen, efter kroppsbeskaffenhet och allmänt hälsotillstånd till besiktningsgrupper enligt följande grunder:

Vid inskrivning, under tjänstgöring eller eljest.

Besiktningsgrupp 1 — Dugliga till krigstjänst vid samtliga försvarsgrenar.

Besiktningsgrupp 2 — Dugliga till krigstjänst men mindre lämpliga vid viss försvarsgren eller visst truppslag.

Besiktningsgrupp 3 — Dugliga till krigstjänst i begränsad omfattning. Användbara i vissa befattningar i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 4 — Dugliga till krigstjänst i väsentligt begränsad omfattning. Ej användbara i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 0 — Odugliga till krigstjänst. (Hit hänföres värnpliktiga vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.)

Endast vid inskrivning.

Besiktningsgrupp T — Tillfälligt odugliga till avsedd tjänst. (Hit hänföres dels värnpliktiga, vilka på grund av försenad eller otillräcklig kroppsutveckling, övergående sjukdom eller annan dylik anledning bör under viss tid befrias från

tjänstgöringsskyldighet, dels värnpliktiga med begränsad krigsduglighet, därest de kan förväntas vid en senare tidpunkt — efter läkarbehandling eller eljest — bliva i avsevärd grad mer dugliga till avsedd tjänst.)

Försvarets sjukvårdsstyrelse har i besiktningsreglemente av den 29 augusti 1956, Tsjuv nr 8, (ny utgåva jämte vissa ändringar och tillägg den 23 augusti 1962, Tsjuv nr 12), meddelat närmare föreskrifter angående sättet och ordningen för utförande av läkarbesiktning, angående vilka fel, lyten och sjukdomar som äro av betydelse för bedömande av tjänstbarheten samt angående användbarhet i olika tjänster.

Resultaten av besiktningen av värnpliktiga vid inskrivningsförrättningarna år 1965 har som vanligt sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån. Därjämte märkes åtskilliga uppgifter av intresse ur medicinsk synpunkt.

Antalet prövade vid inskrivningarna under åren 1961—1965 framgår av följande tablå:

Antalet prövade vid inskrivningarna år

	1961	1962	1963	1964	1965
Underåriga	730	728	748	795	614
Rättåriga	59 681	63 910	63 050	63 549	61 680
Överåriga	2 782	2 665	1 387	3 082	3 348
Summa ..	63 193	67 303	65 185	67 426	65 642

Fördelningen på besiktningsgrupper av vid inskrivningsförrättning samt i övrigt mellan 1963 och 1964 års förrättningar inskrivna framgår av tab. A: 1.

Tab. A: 1. Antal prövade vid 1965 års inskrivningsförrättningar

	Besiktningsgrupp							Summa
	O	T	4	3	2	1	Ej ang.	
Underåriga	—	—	—	9	192	413	—	614
Rättåriga	2 152	1 907	1 673	4 152	21 560	29 924	312	61 680
Överåriga	242	63	82	139	431	602	1 789	3 348
Summa 1965.....	2 394	1 970	1 755	4 300	22 183	30 939	2 101	65 642
Summa 1964.....	2 519	1 717	1 805	4 347	23 418	31 570	2 050	67 426
Summa 1963.....	2 142	1 663	1 971	4 551	22 714	32 014	130	65 185

Av samtliga inskrivna vid 1965 års inskrivningsförrättningar blev 3,6 % frikallade (O) och 3,0 % förklarade tillfälligt odugliga (T), medan 2,7 % fördes till besiktningsgrupp 4, 6,6 % till grupp 3, 33,8 % till grupp 2 och 47,1 % till grupp 1; för 3,2 % har besiktningsgrupp ej angivits. En studie av besiktningsgruppsfördelningens utveckling under de senaste 10 åren ger i stort sett vid handen en stigande frekvens av frikallade, dock ej 1965 då en minskning med 0,1 % föreligger i förhållande till 1964; 1963 med en minskning av 0,8 % i förhållande till 1962; åren 1960 och 1962

med en minskning av 0,2 resp. 0,4 % i förhållande till 1959 samt 1961 oförändrat läge i förhållande till 1960. Frikallelsefrekvensen var vid vårinskrivningen 1949 endast 3,1 % och 1954 3,3 %.

I tab. A: 2 redovisas kroppsfel och sjukdomar hos sådana vid 1965 års inskrivningsförrättning prövade som hänförts till grupperna O, T, 4, 3 och 2.

Den viktigaste kassationsorsaken (grupp O) bland de prövade var psykiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet) samt nervsjukdomar, vilka svarade för 55 % av samtliga fall. Närmast kom stödje- och rörelseorganens

Tab. A: 2. Kroppsfel och sjukdomar hos de vid 1965 års inskrivningsförrättningar besiktigade

	Besiktningsgrupp				
	O	T	4	3	2
Bildnings- och utvecklingsfel	1,1	5,1	1,7	2,6	21,7
Tuberkulos	2,3	1,8	0,5	0,1	0,1
Övriga infektionssjukdomar.....	0,4	1,1	0,6	0,6	0,0
Allergiska sjukdomar.....	3,4	3,2	9,5	13,0	0,4
Ämnesomsättnings- och endokrina sjukdomar samt blodsjukdomar	10,2	6,2	3,1	2,8	0,1
Psykiska sjukdomar och nervsjukdomar.....	55,2	17,6	36,5	20,7	0,3
Ögonsjukdomar	3,6	2,4	15,9	22,5	49,5
Öronsjukdomar	4,5	4,8	7,4	6,5	0,2
Cirkulationsorganens sjukdomar.....	3,7	16,0	5,1	1,9	0,3
Andningsorganens sjukdomar	0,2	0,7	0,5	1,2	0,0
Munhålets, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar	2,4	11,7	2,0	3,7	6,0
Urin- och könsorganens sjukdomar	1,8	11,1	1,9	2,7	0,2
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	0,7	0,7	0,8	1,5	0,5
Stödje- och rörelseorganens fel, lyten och sjukdomar	10,5	11,4	14,5	20,2	20,7
Tillfällig sjukdom (olycksfall) eller svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	6,2	—	—	—
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

sjukdomar samt ämnesomsättnings-, endokrina och blodsjukdomar med över 10 %. I fråga om de tillfälligt odugliga (grupp T) var psykiska sjukdomar, cirkulationsorganens sjukdomar samt munhållans, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar viktigaste orsakerna; till dessa hänfördes 45,3 % av fallen. De till grupp 4 hänförda led framför allt av psykiska sjukdomar, ögonsjukdomar samt stödje- och rörelseorganens sjukdomar, de till grupp 3 hänförda framför allt av ögonsjukdomar, psykiska sjukdomar samt stödje- och rörelseorganens sjukdomar. De till grupp 2 hänförda var

till 93 % placerade i denna grupp på grund av följande sjukdomar, nämligen fel på ögonen (50 %), bildnings- och utvecklingsfel (22 %) eller på grund av stödje- och rörelseorganens sjukdomar (21 %).

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* kom ytterligare de som framträtt vid *besiktning å förbanden efter inryckning*.

Den vid inskrivningarna konstaterade genomsnittslängden för rättåriga (födda 1946) var 177,6 cm. Genomsnittsvikten var 65,9 kg.

B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse

Inskrivningsväsendet

Försvarets sjukvårdsstyrelse har utfärdat bestämmelser angående viss rapportering av ändrad besiktningsgrupp och sjukdomsnummer med anledning av resultat från medicinsk och psykologisk försöksverksamhet vid inskrivningarna, vilka resultat kan vara av värde såsom underlag för utredningen om inskrivnings- och personalredovisningsväsendets framtida utformning och för befattningsanalysutredningen (Tsjv nr 1 och nr 11/1965).

Hittillsvarande bestämmelser i bilaga 8 till besiktningsreglementet (föreskrifter angående särskilda undersökningar för att utvalja ubåts- och dykarpersonal vid marinen m. m.) har ersatts med de bestämmelser för medicinska undersökningar för submarin personal, som finns intagna i TSD nr 22 den 17 maj 1965 (Tsjv nr 6/1965).

Under hänvisning till kungl medicinalstyrelsens cirkulär den 13 mars 1965

(MF nr 32/1965) angående åtgärder mot phimosis har försvarets sjukvårdsstyrelse i Tsjv nr 8/1965 utfärdat bestämmelser om att värnpliktiga skall i nämnda avseende undersökas på samma sätt som skall ske, när det gäller skolbarn. I Tsjv nr 10/1965 har meddelats ändringar i gällande besiktningsreglemente beträffande instruktörsaspiranter samt musikpersonal, och bestämmelser har utfärdats angående synkrav för radarobservatörer samt annan radarpersonal vid armén och marinen.

Vid *MMUC* har som föregående år huvudvikten legat på funktionsprov av olika typer. I samband med drastisk minskning av lokalutrymmet har den submarina undersökningsverksamheten avvecklats (och överförs till MUC i Karlskrona). Kvarvarande forskningsverksamhet har till största delen utgjorts av upprepade undersökningar på samma försökspersoner.

Arbetsprov har utförts ad modum *KS*

»W₁₇₀» (PWC₁₇₀); härjämte har vid andra undersökningstillfällen även »PWC_{max}» utförts.

Långtidscyklingar i form av kontinuerligt cykelergometerarbete på viss belastning; varje försöksperson har utfört långtidsarbete flera gånger. Före, under och efter långtidsarbete har diverse registreringar och observationer utförts. Sälunda har pulsvariationer och ekg följts med mingograf. Diverse blodprover har tagits, huvudsakligen i form av kapillärprover, men även ven- och artärprover har utnyttjats. På urinen har olika analyser utförts. Biopsiteknik har kommit till användning.

Försökspersonerna har nästan uteslutande bestått av militär personal, nämligen

a) försökspersoner för långtidsarbete (vpl från Ing 1, I 1, K 1 samt några civila idrottsmän)

b) vissa »övriga civila försökspersoner».

Utökade medicinska undersökningar vid 1965 års inskrivningar har förberetts på MMUC. Deltagande personal har även erhållit kompletterande utbildning här för på MMUC.

Lokaler: Sedan 1964 disponerar MMUC endast ca 1/3 av dittills ianspråktaga lokaler (övriga 2/3 disponeras av post.op.avd vid Thoraxklinikerna). Vissa improvisationer har varit nödvändiga för att hålla verksamheten i gång.

Personal:

Forskningschef (arvode, deltid).

En 1:e underläkare.

Två 1:e underläkare (arvode deltid).

Två översköterskor.

En översköterska (deltid).

Ett kanslibiträde (1/2-tid).

Ett ekonomibiträde.

En statistiker med placering vid klin-fysiol. centrallab. och MMUC.

Härutöver tjänstgör *värnpliktig personal* (assistenter). I regel har 2—3 assistenter varit kommenderade till MMUC.

Informationsverksamhet. Vid 1965 års medicinska riksstämma var MMUC delaktigt i två föredrag: »Muskelglykogen och muskelelektrolyter vid långtidsarbete» och »Metaboliska förändringar vid långtidsarbete».

Undersökningarna har utgjorts av:

Fullständig anamnesupptagning och kroppsundersökning	Antal. 101
Hjärtvolymröntgenundersökning	ca 150
Blodprov	ca 1 300
Arbetsprov (»W ₁₇₀ »)	650
Långtidsarbete	541
Övrig undersökning	237

MMUC *forskningskommitté* har under året hållit ett flertal sammanträden.

Arbetet med *befattningsanalyser* inom försvaret i regi av centrala värnpliktsbyrån har fortgått i intensifierad form i samarbete med försvarets sjukvårdsstyrelse och MMUC, varför särskilda arvodesanställda läkare med viss klinisk-fysiologisk utbildning anstälts.

Remissvar och utlåtanden beträffande sjukvård har på sedvanligt sätt avgivits till olika myndigheter i frågor rörande personalredovisning, inskrivningsärenden och hos MO anhängiggjorda ärenden.

Blanketter

Översyn och överarbetning före nytryck har fortgått såsom tidigare.

Tjänste- och verksläkare, anvisnings- och konsultationsläkare

Förslag från olika myndigheter angående anvisnings- och konsultationsläkare har föranlett yttranden av sjukvårdsstyrelsen.

Bullerfrågorna har under året varit föremål för arbete inom en särskild för-

ändamålet tillsatt arbetsgrupp i syfte att få till stånd ett bullerskyddsprogram för försvaret.

Frågan om införande av *tjänstduglighetskontroll* för aktiva officerare, underofficerare och underbefäl inom försvaret från 40 års ålder och uppåt har förarbetats under året och anslag för viss försöksverksamhet inom armén har upptagits i 1966 års statsverksproposition.

I anslutning till inspektion av förbandssjukhus har även *förbandssjukvården* i vissa fall *inspekterats*. Den *kvinnliga sjukvårdspersonalens* arbets- och anställningsförhållanden vid förbandssjukhus har regelbundet inspekterats.

Bestämmelser har under året utfärdats rörande bl. a. ersättning för medicinska specialundersökningar (Tsjv nr 1/1965), behandling av överkänslighetsreaktioner (Tsjv nr 3 och 9/1965), ny kungörelse angående läkemedelsförsörjningen vid sjukvårdsinrättningar (Tsjv nr 3/1965) samt ersättning för kostnader för s. k. dagsjukvård (Tsjv nr 13/1965).

Garnisonssjukhuset i Boden, centrallasarett i Norrbottens län, drives i landstingets regi. Läkarna vid de till Bodens garnison hörande förbanden bekläder underläkartjänster vid sjukhusets olika kliniker. Ett antal av sjukhusets på landstingets stat upptagna underläkare är extra bataljonsläkare med skyldighet biträda i förbandssjukvården.

Förbandssjukhusen

Försvarets sjukvårdsstyrelse har tidigare vid ett flertal tillfällen med skärpa framhållit, att oundgängligen nödvändiga byggnadsåtgärder beträffande dessa sjukhus på ett olyckligt sätt förskjutits vad tiden beträffar. Slitaget på krigsmaktens sjukvårdsanstalter är mycket stort, och några av dem är nedslitna, otidsenliga och arbetskrävande, varför sjukvård där icke borde bedrivas. Från

sjukvårdsstyrelsens sida föreligger därför ett bestämt krav att genom ökad byggnation komma till rätta med den eftersläpning beträffande berörda objekt, som är till avsevärt men för sjukvården.

Det s k »två-stegsförfarandet» har med hänsyn till 1962 års försvarssjukvårdsutredning liksom till 1964 års tandvårdsberedning avsevärt försvårat projekteringsarbetet, då det icke är klarlagt i vad mån fastställda normer skall tillämpas.

Förbandssjukhuset I 21, som uppfördes 1910, har genomgått en fullständig ombyggnad och är anpassat för enbart läkar- och tandläkarmottagning enligt gällande normer. För den slutna sjukvården replierar I 21 på förbandssjukhuset T 3 sedan den 1.7.1961.

Förbandssjukhuset I 3 har varit i bruk sedan 1913 och den sedan flera år aktuella moderniseringen har under hösten påbörjats. Förutom läkar- och tandläkarmottagning skall förbandet — liksom tidigare — ha en vårdavdelning för att täcka det egna behovet av sluten vård.

Blodtjänsten

Verksamheten har bedrivits som under föregående år. — Blod- och vätskeutredningen av år 1963 avser utreda aktuella krav på tillgång till blod och vätska inom olika militära förband. Krigsmakten har flera representanter i utredningen. Det betänkande, som är under utarbetande, kan komma att påverka ifrågavarande verksamhet inom krigsmakten.

Hygien

I samband med under året uppträdande epidemier och fall av smittsam sjukdom har försvarets sjukvårdsstyrelse utfärdat särskilda bestämmelser och råd.

Ämbetsverket har under året i samråd med kungl medicinalstyrelsen meddelat föreskrifter rörande frivillig polioymp-

ning av krigsmakten tillhörig personal.

Den av sjukvårdsstyrelsen ledda utredningen »Överbefälhavarens hälsovårdsutredning» har pågått under 1965 och bl. a. omfattat två internatkonferenser.

Livsmedelshygien

Kunskapen om de bestämmelser som reglerar verksamheten inom livsmedelshygien vid försvaret är icke tillfredsställande. På många förband visar det sig att veterinärerna, som står till förbandens förfogande, ej utnyttjas i möjlig utsträckning, varken inom utbildningen av livsmedelshanterande personal eller för förbandens egen inspektionsverksamhet. I flertalet fall kallas veterinärerna fortfarande ej att delta i förbandschefernas hälsovårdsinspektioner.

I samband med den av veterinärerna utövade livsmedelskontrollen vid förbanden har under verksamhetsåret kasserats ca 1,7 ton livsmedel.

Ett allvarligt hinder för att förbättra hygien vid förbanden är den eftersläpning som råder beträffande ny- och ombyggnad av förbandens matinrättningar. Den målsättning som angavs i början av 60-talet om två nya och fyra ombyggda matinrättningar per år har ej på långa håll uppnåtts. Ett stort antal matinrättningar befinner sig på projekteringsstadiet men genomsnittligt har under senare år endast en större matinrättning per år blivit nybyggd eller genomgående renoverad.

Ämbetsverket har av hälsovårdsbyråns personal representerats vid generalplanensammanträden, omfattande 39 sammanträdesdagar. Följande förband har därvid besökts;

I 3, I 11, A 6, A 8, Ing 3, K 1, Lv 6, Lv 7, KA 1, KA 2, F 4, F 6, F 10, F 12, F 15. Härutöver har byråns personal efter byråchefens direktiv och efter hemställan från andra myndigheter verkställt 28

förrättningar rörande skilda hälsovårdsproblem. Ett omfattande arbete har nedlagts på ändamålsenlig utbildning av värnpliktiga hälsovårdsinspektörer, vilket arbete avslutades med en 5 veckors kurs i byråns regi, ingående som ett led i första tjänstgöringen för under 1965 inryckta värnpliktiga hälsovårdsinspektörer.

I samband med granskning av inkommande ritningsförslag har 114 yttranden avgivits rörande ny- och ombyggnad av militära anläggningar samt förslag till typer för olika funktioner. Yttrandena har gällt anläggningar vid I, IV, VI och VII militärområdesstaberna samt vid I 1, I 2, I 3, I 4, I 5, I 13, I 14, I 17, I 19, I 20, I 21, K 1, K 3, K 4, P 1, P 2, P 5, P 7, P 10, P 18, A 6, A 7, A 8, A 9, Lv 2, Lv 4, Lv 5, Ing 1, Ing 2, S 1, S 3, T 1, T 2, T 3, Fo 66/JS, AUS, ArtSS, MKO, MKS, KA 1, KA 5, BÖS, F 1, F 3, F 5, F 6, F 8, F 9, F 10, F 12, F 15, F 16, F 21, CVV, FRA Lovö, Tre vapen, Muskö ovanjordbebyggelse, FOA Ursvik, Karlsborgs tygstation, FC Malmslätt, KS Karlsborg och CVM.

Omfattningen av den i sjukvårdsstyrelsens regi bedrivna skadedjursbekämpningen framgår av tabell F: 1. För denna verksamhet har ämbetsverkets desinfektionsdetalj till krigsmaktens förband levererat olika bekämpningsmedel, vilka grovt specificerade omfattar 9 ton rodenticider (råttgifter), varav 5 ton jämte nedanstående vätskor beretts vid detaljens laboratorium, samt insekticider (insektsmedel) utgörande 2 000 lit bruksfärdig lösning och 1 400 lit s. k. stamlösning motsvarande 5 600 lit bruksfärdig lösning, avsedd att tillblandas på bekämpningsstället. Av insektsmedel i pulverform har levererats 200 kg.

Hälsovårdsassistenternas vid I—VI militärområdena verksamhet redovisas i

tabell F: 2. I detta sammanhang bör observeras att IV militärområdet under året haft 2 tjänster som hälsovårdsassistenter. En av dessa har temporärt tjänstgjort i VII militärområdet. Hans verksamhet där har redovisats under IV milo i tabell F: 2.

Sjukvårdsmateriel

Arbetet med klassificeringen av sjukvårdsmaterielen har fortsatt. Reviderat sjukvårdsmaterielregister I och II har utgivits. I samarbete med statskontoret har undersökningar om övergång till ADB-behandling av materielredovisning medfört, att beslut fattats om inrättande av en särskild datadetalj och igångsättande av viss försöksverksamhet.

Viss omläggning av sjukvårdsmaterielutrustningen vid etappbataljon och sjuktransporttåg har igångsatts. I samarbete med arméförvaltningen har slutlig anskaffning skett av tvätt- och steriliseringsvagnar. Arbetet med arméns nya sjukvårdsmaterielplan har påbörjats.

Två kurser för förrådsförvaltare har anordnats hösten 1965. De under 1964 tilldelade maskinella hjälpmedlen för vård- och förrådstjänst har tagits i bruk vid förbanden och visat sig medföra lättnader i arbetet.

Statskontoret har slutfört undersökningar beträffande personalbehovet vid lokala förvaltningsmyndigheter och lämnat vissa förslag angående förstärkning av den personal, som sysslar med sjukvårdsmaterielens underhåll och vård.

Läkemedel

Militärapotekets kontinuerliga verksamhetsökning fortsatte även under år 1965, och värdet vad gäller leveranser m. m. utgjorde ca 11 miljoner kronor. I denna summa ingår leveranser till olika internationella hjälporganisationer m. fl..

Under året har ett antal nya läkemedel tillförts krigsmaktens utrustning. Bl. a.

har i etappsatsen införts albuminlösning, gammaglobulin och halothan. I övrigt kan av nytillkomna läkemedel nämnas rheodextran, sulfaisodimidin, lidokain-adrenalin och mepivakain, de två sista i form av cylinderampuller. Antibiotikagrenen har ytterligare ökats.

Tack vare anslag från försvarsmedicinska forskningsdelegationen har forskningsarbetet kunnat bedrivas på en bredare front än tidigare. Främst är det olika nervgasantidoters hållbarhet, som studerats, men även andra angelägna forskningsobjekt har bearbetats, bl. a. injektionslösningar innehållande barbiturater och fällningsproblem hos dextranlösningar. Stabilitetsundersökningar har påbörjats för den nya nervgasantidoten toxogonin.

Efterkontrollen av reglementerade, lagerhållna läkemedel har tack vare ökade resurser vid den analytiska avdelningen kunnat ges en större omfattning än tidigare.

Den vid militärapoteket inrättade läkemedelsinformationscentralen (LIC) började sin verksamhet den 1 juli. Centralen har till uppgift att leda och samordna informationen till Karolinska sjukhuset, försvarets sjukvårdsinrättningar m. fl. vad gäller läkemedel, liksom att insamla uppgifter om läkemedlen och läkemedelsbiverkningar. Centralen har även viktiga arbetsuppgifter inom hygien, isotopteknik och steriliseringsteknik.

Det på senhösten 1964 nyskapade organet Försvarets läkemedelsnämnd (FLN) har under året hållit sina första sammanträden. Nämnden har till uppgift att verka för en rationell läkemedelsförsörjning, främst i den dagliga sjukvården.

Apotekets olika meddelandeserier (MMA) har under året utkommit i följande omfattning:

MMA serie K (till Karo- linska sjukhuset)	3 nummer
MMA serie M (till för- bandssjukhusen m. fl.)	4 nummer
MMA serie N (militärfar- maceutiska referat)	15 nummer.

Till militärapoteket har under året knutits fyra konsulter inom områdena allmänna läkemedelstillverkningsfrågor, steriliseringsfrågor, analytiska frågor och administrativa frågor.

Representanter från apoteket har deltagit i den konferens som Federation International Pharmaceutique anordnade i Prag i augusti. Chefen för apoteket har under november-december företagit en studieresa i USA.

Under hösten firade militärapoteket sitt 25-årsjubileum. I samband därmed

visades apoteket för första gången för press, radio, tv och ett stort antal inbjudna gäster. Apoteket fick bl. a. mottaga Svenska Röda Korsets plakett i guld.

Apotekets personal har i viss utsträckning deltagit i fortbildningsverksamhet av olika slag, bl. a. den kurs i krigssjukvård som anordnas av SBN. Av övrig fortbildning kan nämnas kurs i lagerhållningsfrågor, apoteksteknikerkurs och kontorsrationaliseringskurs.

Militärapoteket har medverkat vid undervisning av såväl fast anställd som vpl medicinalpersonal (vpl apotekare, läkare, tandläkare och veterinärer). Vidare har undervisning meddelats vid kurser för intendenturförrädsförvaltare och förrådsmän.

C. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret

Skärmbildsundersökningarna har liksom tidigare utförts i regi av medicinalstyrelsens skärmbildscentral huvudsakligen genom utsända patruller vid inryckningar m. m., till en mindre del (knappt

2 %) vid centraldispensär. (Tsjv nr 9/1961).

Tab. C: 1 redovisar skärmbildsundersökningarnas allmänna omfattning och fördelning jämte resultaten vid den pri-

Tab. C: 1. Översikt över skärmbildsundersökningar vid försvaret år 1965

Undersökta vid inryckningar, repetitionsövningar m. m.	Totala antalet skärmbildsundersökta	Antal fall i behov av kontroll	Till kontroll remitterade skärmbildsfynd								
			Tbc. läkt, kalk, indur.	Tbc. ej säkert läkt.	Tbc. aktiv?	Övr. pulm. förändr.	Hjärta kärl.	Övr. extra pulm. förändr.	Anomalideformationer.	Ej säkert patol. förändr.	O-lämplig för skb.
1. Genom patrull	137 684	646	74	142	9	285	32	6	3	94	1
därav Armén ...	108 937	482	58	101	8	218	26	4	2	65	—
• Marinen ..	14 345	87	10	26	—	28	1	—	1	21	—
• Flygvapnet	14 402	77	6	15	1	39	5	2	—	8	1
2. Genom centraldispensär	2 604	10	—	1	—	3	—	—	—	6	—
därav Armén ...	1 251	8	—	1	—	2	—	—	—	5	—
• Marinen ..	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
• Flygvapnet	1 308	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Summa 1—2	140 288	656	74	143	9	288	32	6	3	100	1

mära skärmbildsbedömningen. Totala antalet skärmbildsundersökta utgjorde 140 288, d. v. s. obetydligt mindre än under föregående år (143 913). Häre ingår 3 150 skärmbildsundersökningar i samband med inskrivningsförrättning i och för hjärtvolymbestämmningar som ett led i en allmän konditionstest.

656 fall eller 4,67 ‰ av samtliga undersökta bedömdes vara i behov av närmare utredning och kontroll, i första hand vid centraldispensär eller annan sjukvårdsinrättning. Slutresultaten av kontrollundersökningarna redovisas i Tab. C: 2, varav framgår att c:a 60 % av dessa fall företedde patologiska intrathoracala förändringar i behov av ytterligare åtgärder i någon form (vård, fortsatt kontroll, ändring i värnpliktsförhållandena m. m.) medan övriga 40 % an-

sågs ha betydelselösa eller helt negativa förändringar (oförändrade siffror gentemot 1964).

Antalet nyupptäckta fall av aktiv lungtuberkulos utgjorde 15 (0,11 ‰) mot 20 fall (0,14 ‰) under 1964. I 2 fall förelåg säkra kavernösa förändringar, 11 av fallen tillhörde åldersgrupperna under 30 år, övriga 4 mellan 30 och 46 år.

Liksom tidigare dominerar de icke-tuberkulösa sjukdomstillstånden, främst pneumonier och specifika förändringar av olika slag jämte sarkoidos i väsentligen oförändrad frekvens gentemot 1964.

I drygt 22 % av kontrollfallen förelåg förändringar av oklar natur utan säkerställd diagnos i behov av fortsatt utredning eller övervakning (observationsfall).

Tab. C: 2. Resultatet av utredningen betr. de skärmbildspositiva kontrollfallen 1965
(Enl. inkomna rapporter, blankett SjsV 614).

	Antal fall	Per 1000 undersökningar		Antal fall	Per 1000 undersökningar
I. Nyupptäckt tuberkulos	15	0,11	III. Observationsfall	145	1,03
II. Icke-tuberkulösa sjukdomar ..	232	1,65	Därav: Nyupptäckta	100	0,71
Därav: Pneumoni, specifika			Förut kända	45	0,32
infektioner	125	0,89	IV. Läkta och betydelselösa förändringar	264	1,88
Sarkoidos och bilaterala hiluslymfom	58	0,41	Summa kontrollfall	656	4,67
Tumör	6	0,04			
Spontan pneumothorax	1	0,01			
Hjärt-kärlsjukdomar	24	0,17			
Div. andra sjukdomar ..	18	0,13			

Tab. C: 3. Tuberkulinprovning och calmettevaccinering vid försvaret 1965

	Antal tuberkulinundersökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympningen	andra ympningen	summa
Armén	38 279	4 496	3 706	1 925	348	2 273
Marinen	5 685	554	464	159	8	167
Flygvapnet	7 316	712	648	425	—	425
Summa	51 280	5 762	4 818	2 509	356	2 865

D. Tandvården vid försvaret

Verksamheten har bedrivits enligt bestämmelserna i kbr den 29 juni 1945.

Under året har viss modernisering av utrustning kunnat genomföras, genom att 3 tandpolikliniker har försetts med snabbgående bormaskiner. Klagomålen på hårt nedslitna utrustningar och tand-

vårdslokaler har under året ökat från såväl försvarstandläkare som framför allt från vpl tandläkare. Man framhåller särskilt den inverkan det har på effektiviteten och trivseln i arbetet.

Verksamhetens omfattning framgår av nedanstående tabell D.

Tab. D. Tandvården vid försvaret 1965

	Antal pati- ent- besök	Antal akuta fall	Antal olycks- fall	Konserv behandling		Endodont behandling			Kirurgisk behandling		Prot behandling		Öv- rig be- hand- ling
				Amal- gam	Sili- kat	Rotfyllning		Am- puta- tion	Ex- trak- tioner	Para- donto- pati	Kro- nor och bro- led	Pro- tes	
						Vital pulpa	Ej vital pulpa						
Armén ..	125 721	18 770	634	110 300	17 826	4 739	1 759	786	13 110	3 729	458	375	74 022
Marinen ..	28 211	2 281	50	29 189	4 375	1 085	258	127	2 330	1 321	88	13	23 804
Flygvap- net	27 160	1 646	51	28 021	4 384	851	375	94	1 885	886	79	22	15 366
Summa	181 092	22 697	735	167 510	26 585	6 675	2 392	1 007	17 325	5 936	625	410	113 192

E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret

Ympning utföres i allmänhet med multiple pressure-metoden. Besiktning har därefter ägt rum på åttonde dygnet.

Tab. E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret år 1965

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande	Ej reagerande	Reag. i % av besiktigade
Armén	36 648	36 100	548	29 017	7 083	80,38
Marinen	5 688	5 502	186	5 191	311	94,35
Flygvapnet	7 389	7 367	22	6 634	733	90,05
Summa	49 725	48 969	756	40 842	8 127	83,40

F. Desinfektionsverksamheten vid försvaret

I sjukvårdsstyrelsens regi utförda handlingar mot råttor, ohyra, förråds- och andra skadeinsekter redovisas i tab. F: 1.

Av hälsovårdsassistenterna utförda hygienbesiktningar, provtagningar m. m. redovisas i tab. F: 2.

Tab. F: 1. I sjukvårdestyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förråds- och andra skadeinsekter år 1965

Milo	Antal giftut-läggningar mot råttor och möss	Antal behandlingar mot				Antal behand-lingar med		Summa utförda behand-lingar
		Ohyra	Förråds-skade-insek-ter	Kacker-lackor	Insek-ter övriga slag	Cyan-väte-gasme-toden	Annan metod	
I	730	1	1	15	2	—	19	19
II	27	1	3	—	6	—	10	10
III	89	—	—	15	7	—	22	22
IV	53	3	21	32	43	—	99	99
V	91	—	5	—	8	—	13	13
VI	175	31	10	—	24	—	65	65
VII	140	—	—	—	9	—	9	9
Summa	1 305	36	40	62	99	—	237	237

Tab. F: 2. Av hälsovårdsassistenterna utförda hygienbesiktningar, provtagningar m. m. år 1965

	Milo						
	I	II	III	IV	V	VI	Summa
Hygienbesiktningar betr.:							
vattentäkter och avlopp	124	36	276	100	53	45	634
matinrättningar	147	24	43	158	23	126	521
övriga livsmedelslokaler	76	12	54	149	78	52	421
bostäder (förläggingslokaler) ..	129	46	55	127	53	380	790
frisersalonger	7	6	—	21	2	6	42
stall	0	6	—	11	8	21	46
furagemagasin	0	8	—	11	12	24	55
hundgårdar	12	11	3	16	3	6	51
yttre renhållning	284	33	36	82	40	205	680
byggnader avsedda till förråd ..	5	1	4	116	—	12	138
arbetarskydd	261	12	22	29	3	307	634
Vattenprovtagningar	31	17	218	48	48	53	415
Livsmedelsprovtagningar	8	2	4	—	3	6	23
Koloxidundersökningar	63	7	119	4	5	7	205

G. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret

Följande redovisning omfattar icke blott värnpliktiga utan även anställd personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt civil personal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 1* (bilagan). Därav framgår bl. a. att antalet nyin-

sjuknade under året fördelade sig på följande sätt:

	Antal nyinsjuknade		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	51 034	17 725	68 759
Marinen	7 268	7 425	14 693
Flygvapnet	6 048	11 912	17 960
Summa	64 350	37 062	101 412

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
Vpl.: Avförda	50 985	7 290	6 046	64 321
därav såsom tjänstbara	45 320	6 609	5 450	57 379
icke disponibla	3 918	440	340	4 698
odugliga	1 733	240	253	2 226
döda	14	1	3	18
Anställd personal: avförda	17 565	7 379	11 887	36 831
därav såsom tjänstbara	17 533	7 363	11 869	36 765
icke disponibla	—	—	—	—
odugliga	1	1	—	2
döda	31	15	18	64

Därvid bör för marinens del beaktas att sådana som insjuknat å fartyg men sedan avpolletterats till örlogsstation kan på båda hållen ha uppförts som nyinsjuknade och sålunda ha blivit dubbelräknade.

Hela antalet nyinsjuknade utgjorde 101 412 mot 96 932 och 94 354 under de två närmast föregående åren (1964 och 1963).

Enligt ovanstående sammanställning har det stora flertalet av de sjukredovisade vpl (89,2 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring (tjänstbara), medan 7,3 % ansetts icke disponibla och 3,5 % odugliga; 18 personer har avlidit. Antalet icke tjänstbara var relativt lägst inom flygvapnet. Av anställd personal har samtliga överlevande utom 2 kunnat omedelbart återinträda i tjänst.

	Antal sjukdagar		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	266 653	209 982	476 635
Marinen	43 213	87 083	130 296
Flygvapnet	33 939	104 140	138 079
Summa	343 805	401 205	745 010

Enligt ovanstående och följande tablåer förekom under året 745 010 sjukdagar inom hela försvaret eller 2,5 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar mot

	Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	1,9	3,5	2,4
Marinen	2,0	4,2	3,0
Flygvapnet	1,4	3,4	2,5
Summa	1,9	3,6	2,5

715 770 resp. 2,4 föregående år. Antalet sjukdagar har ökat både absolut taget och i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar.

Sjukligheten bland vpl var lägst vid flygvapnet. Vpl hade lägre sjukfrekvens än anställd personal inom försvaret i dess helhet.

Sjukligheten bland vpl varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén förekom det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar vid Bohusläns regemente (3,1), Livgrenadjärregementet och Dalregementet (3,0), medan det lägsta antalet redovisades av Krigsskolan (0,7) och Bergslagens artilleriregemente (0,9).

Inom marinen redovisade flottan i övrigt (exkl. fartygen) ett relativt högt antal sjukdagar bland vpl och anställd personal (3,7 och 5,1). Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtages icke blott sjukdomsfall bland egen personal utan även från fartygen avpolletterade. Dessa avpolletterade fall utgör i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	5,2	11,8	6,9
Marinen	5,9	11,7	8,9
Flygvapnet	5,6	8,7	7,7
Summa	5,3	10,8	7,3

	Antal sjukdagar				
	vid förlägg- ningen	i hemmet	å militär- sjukhus	å civilt sjukhus	Summa
Vpl.	14,3	30,2	47,4	8,1	100,0
Armén	14,3	27,8	50,1	7,8	100,0
Marinen	13,8	39,5	38,5	8,2	100,0
Flygvapnet	15,0	37,4	37,1	10,5	100,0
Anställd personal	0,4	90,6	1,0	8,0	100,0
Armén	0,5	90,9	0,7	7,9	100,0
Marinen	0,5	89,8	2,1	7,6	100,0
Flygvapnet	0,1	90,8	0,6	8,5	100,0

lägsta sjukligheten eller 1,4 bland vpl och 1,1 bland anställd personal.

Inom flygvapnet varierade sjukligheten bland vpl från högst 2,1 vid Bråvalla flygflottilj till lägst 0,8 vid Blekinge flygflottilj.

De under året inträffade sjukdomsfallen varade i genomsnitt 7,3 dagar, kortare tid eller 5,3 dagar för vpl och längre eller 10,8 dagar för anställd personal. Medeltalet sjukdagar per insjuknad är lägre än föregående år.

Slutligen kan ovanstående sammanställning lämnas över det relativa antalet sjukdagar vid förläggningen och i hemmet, å militärsjukhus och å civilt sjukhus.

Skillnaden mellan vpl och anställd personal är markant. Beträffande vpl har sålunda 45 % av sjukdagarna tillbragts vid förläggningen och i hemmet mot 91 % för anställd personal. Motsvarande tal för år 1964 utgjorde 41 och 90 %.

	Vpl.				Anställd personal				Summa
	Armén	Ma- rinen	Flyg- vapnet	Samt- liga	Armén	Ma- rinen	Flyg- vapnet	Samt- liga	
Antal nyinsjuknade	51 034	7 268	6 048	64 350	17 725	7 425	11 912	37 062	101412
Därav i % med									
Infektionssjukdomar och para- sitära sjukdomar	3,3	3,8	4,4	3,4	0,7	1,1	1,2	0,9	2,5
Tumörer	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1
Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Ämnesoms. sjd. Nutri- tionsrubbn. Blodbild. org. o. blodsjukdomar	0,6	0,7	0,9	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
Mentala sjukdomar. Psykoneu- roser	4,0	4,5	3,6	4,0	1,8	2,0	1,4	1,7	3,2
Nervsystemets o. sinnesorganens sjukdomar	2,0	2,0	1,8	2,0	2,9	2,1	2,1	2,5	2,2
Cirkulationsorganens sjukdomar	0,5	0,3	0,5	0,5	1,4	1,4	0,7	1,2	0,7
Respirationsorganens sjukdomar	57,4	60,6	56,2	57,7	57,4	59,9	58,9	58,4	58,0
Digestionsorganens sjukdomar	11,9	9,5	14,9	11,9	15,8	15,2	21,4	17,5	13,9
Urogenitalorganens sjukdomar	0,7	0,8	0,8	0,7	1,7	2,2	1,7	1,8	1,1
Havandeskapets, förlossnings- o. barnsängstidens sjukdomar ..	—	—	—	—	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Hudens o. underhudens, skelet- tets o. rörelseorganens sjukd.	5,1	3,9	3,2	4,8	6,1	7,1	5,1	6,0	5,2
Medfödda missbildningar	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Senilitet. Ofullständigt precise- rade fall	3,8	3,1	1,6	3,5	3,8	3,7	1,2	3,0	3,3
Skador genom yttre våld och förgiftning	10,6	10,5	11,8	10,7	7,5	4,4	5,5	6,2	9,1

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i *tab. 2* (bilagan). Det bör påpekas, att vid sammanställandet av antal fall av olika sjukdomar vid marinen en mindre dubbelräkning skett i den mån de från fartygen avpolletterade redovisats såväl å fartyget som å vederbörande örlogsstation under samma eller olika diagnos.

I tablå å sid. 13 ges en fördelning av antalet nyinsjuknade under året på grupper av sjukdomar.

Vanligast förekommande var respirationsorganens sjukdomar, till vilka räknades 58,0 % av samtliga sjukdomsfall. Därefter kom digestionsorganens sjukdomar, skador genom yttre våld och förgiftning samt hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar, omfattande 13,9, 9,1 och 5,2 %. På samtliga övriga grupper av sjukdomar kom endast 13,8 %, bland vpl 14,9 % och bland anställd personal 11,9.

Fördelningen på olika grupper av sjukdomar var i stort sett likartad för vpl och anställd personal. För de förstnämnda spelade dock infektionssjukdomar, mentala sjukdomar och skador genom yttre våld och förgiftning en större roll än för anställd personal, bland vilka i stället respirationsorganens och digestionsorganens sjukdomar samt hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar hade större betydelse.

Tab. 2 (bilagan) ger närmare upplysning om förekomsten av olika sjukdomar. Där anges bl. a., att tuberkulos orsakade 106 fall, påssjuka 508 fall, inflam-

mation i mellanörat och mastoidit 717 fall, vanlig förkylning 26 294 fall och övriga akuta infektioner i övre luftvägarna 25 222, influensa 3 005 fall, akut bronkit 2 905 fall, gastrit och duodenit 1 755 fall, gastroenterit och kolit 9 758, reumatism 2 681 fall samt bland skador stukning 1 838 fall. I övrigt hänvisas till tabellen.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i *tab. 3* (bilagan). Såsom anges i nedanstående tablå avled 112 personer. Av dessa avlidna hade 82 varit sjukredovisade (se tab. 1).

	Vpl.	Anställd personal	Summa
Armén	18	34	52
Marinen	3	16	19
Flygvapnet	10	31	41
Summa 31		81	112

Våld och olyckshändelse utgjorde den viktigaste dödsorsaken bland vpl. Dit kunde räknas 25 av dödsfallen, varav 14 vid armén, 2 vid marinen och 9 vid flygvapnet. Bland dessa kom främst 13 fall av trafikolycka, 4 olyckshändelser av annan art, 3 flyghaverier och 3 självmord. Av andra dödsorsaker förekom bland vpl inalles 6 fall.

Även bland anställd personal var våld och olyckshändelse en betydande grupp med 31 fall. Bland dessa kom främst 9 dödsfall av flyghaverier. Av andra dödsorsaker redovisades inalles 50 fall, bland vilka särskilt märktes 17 fall av svulster och 11 fall av hjärtinfarkt.

II. Armén

(Berättelse avgiven av arméöverläkaren)

A. Fältläkarkåren m. m.

Fältläkarkårens stat omfattar fr. o. m.
1965 178 läkare, nämligen

- 1 arméöverläkare
- 9 fältläkare
- 39 regementsläkare
- 47 bataljonsläkare
- 71 bataljonsläkare vid fältläkarkåren
- 6 extra bataljonsläkare
- 5 fältläkarstipendiater.

Nyanställning av fältläkarstipendiater upphörde den 11/5 1962. Vid 1965 års utgång kvarstod 4. Den rekrytering till fältläkarkårens reserv, som avsågs ersätta stipendiaterna, har slagit helt fel innebärande svåra problem att täcka föreliggande läkarbehov för armésjukvården.

Fältläkarkårens reserv utgjorde vid 1965 års utgång 285 läkare, därav

3 fältläkare, 15 regementsläkare, 267 bataljonsläkare.

¹ tjl.

Vid 1965 års ingång var 6 regementsläkarbeställningar (I 4, I 21, A 1, A 4, A 8¹, S 1) och 26 bataljonsläkarbeställningar (I 1 (2 tj), I 4, I 5, P 10, I 12, I 13, I 14, I 15, I 17, P 18, I 20, I 21, InfSS, K 1, K 4, A 1, A 4, A 8, Lv 5, Lv 7, S 1, T 1, T 2, T 3, JS) vakanta.

Under 1965 har 1 regementsläkarbeställning (A 4) och 3 bataljonsläkarbeställningar (I 15, Ing 1, Ast/Aöl) kunnat återbesättas, men samtidigt har 1 regementsläkarbeställning (I 14) och 1 bataljonsläkarbeställning (P 4) blivit vakanta.

Vid 1965 års utgång var 9 regementsläkarbeställningar (I 4, I 14, I 20¹, I 21, A 1, A 9¹, Ing 1¹, S 1, T 4¹) samt 26 bataljonsläkarbeställningar (I 1 (2 tj), I 4, I 5, P 10, I 12, I 13, I 14, I 17, P 18, I 20, I 21, InfSS, K 1, K 4, P 4, A 1, A 4, A 8, Lv 5, Lv 7, S 1, T 1, T 2, T 3, JS) vakanta.

B. Forskning m. m.

Vid arméöverläkarens försöksstation har under regementsläkare Sven Hagbergs ledning konstruerats förslag till krigssjukvårdsmateriel för kompani, bataljon och brigad samt föreslagits och vid truppförsök (å I 3) prövats ny sådan för kompanisjukvårdare och förbandsplatsgrupp. Vidare har försöksstationen svarat för organisation av kylskadesymposium (Stockholm, 20.3) avseende framtagande av enhetliga bestämmelser för

behandling av kylskador. Fortsatt arbete med kemisk och mikrobiologisk snabbanalys av vatten har ägt rum i samarbete med limnologiska institutionen i Lund (anslag av Försvarsmedicinska forskningsdelegationen). Militärmedicinsk undersökning med kartläggning av värnpliktigas sjukanmälningar har påbörjats vid I 11, I 12, P 6, Lv 4 och T 4. Utredning av behovet av speciella intensivvårdsenheter under krig fortsätter.

Slutligen har ett avsevärt arbete nedlagts för framtagande av en handledning i klinisk laboratoriediagnostik för fältbruk.

Forskningsläkare Bertil Robertson har, förutom att han som kurschef vid kirurgiska universitetskliniken å Allmänna sjukhuset i Malmö svarat för sjukhusutbildning av vpl sjukvårdare och för ambulanspersonal, undervisat vid kurs i modern krigssjukvård för militärläkare, vid instruktionssköterskekurs samt vid krigsmedicinsk kurs för beredskapssjukhus- och krigstjänsteläkare. Han har deltagit i internationella kongresser rörande blodforskning och chock (Heidelberg, London och Strasbourg) samt i ett flertal arbeten under 1965 redovisat egna forskningsresultat (delvis med medarbetare).

Vid Karolinska sjukhusets medicinska och psykiatriska kliniker samt klinisk-kemiska och kliniskt-fysiologiska centrallaboratorier har under ledning av batläk vid flk Lennart Levi i nära sam-

arbete med arméöverläkaren genomförts omfattande armémedicinska forskningsprojekt rörande individens anpassning och funktion under inverkan av markstridens olika miljöförhållanden. Resultaten från dessa undersökningar har rapporterats vid kongresser och symposier samt i medicinsk fackpress. Till verksamheten har även förts viss, arméöverläkaren direkt underställd försvarsmedicinsk forskningsadministration. På basen av denna verksamhet har försvarsmedicinska forskningsdelegationen beslutat inrätta en kvalificerad armémedicinsk forskningsgrupp.

Därutöver har arméöverläkaren medgivit eller initierat att kvalificerade forskare fått fullgöra facktjänstgöring i form av deltagande i försvarsmedicinsk forskning avseende bl. a. skydd mot skallskador vid kollisioner, hörselskydd, protes-teknik, försvarsodontologi, salmonelladiagnostik och vaccinflamställning, nervgaser, stress, blodkonservering m. m.

C. Utbildningsfrågor

Fortsatt utbildning av förbandsläkare och bataljonsläkare i fältläkarkårens reserv har skett i form av läkarfältövning och kurs i modern krigssjukvård.

Läkarfackskola (LFS) anordnades för första gången med början 7.1.1965. Under året anordnades LFS ytterligare fyra gånger med början i maj, juni, september och november. Unikursen var förlagd till AUS, medan de övriga kurserna var förlagda till TygS. Sammanlagda elevantalet var 159. Den centralisering av utbildningen som sålunda påbörjats har utbildningsmässigt givit betydligt bättre resultat än som uppnåtts vid den tidigare decentraliserade utbildningen. Arméöverläkaren avser därför fortsätta

härmed. Under 1966 avses »sommarskurs» anordnas vid AUS för sista gången och LFS därefter tills vidare bedrivs helt centraliserad till TygS, där LFS f. n. disponerar två föreläsningssalar, sju logement avsedda för fem elever vardera och ett befälsrum, där LFS expedition inrymts. Ytterligare utrymmen torde under 1966 komma att ställas till LFS disposition. Trots förutsedd ökning av antalet elever som skall genomgå LFS torde dessa därmed komma att erhålla tillräckliga utrymmen. Fr. o. m. septemberkursen har som kursadjutant en sjukvårdsutbildad fanjunkare fortlöpande kommenderats till LFS, vilket medfört avsevärda fördelar.

Av fackutbildningskurser har 3 kurser hållits för vpl tandläkare med sammanlagt 136 elever samt en kurs för vpl apotekare med 28 elever.

För vpl läkare och tandläkare i hudsak placerade vid förband inom II., V. och VI. milo har även under 1965 två vinterutbildningskurser anordnats med ett sammanlagt elevantal av 31.

Kurser för medicinalpersonal vid repövning har anordnats vid T 1, T 2, T 3 och i I 13 i olika omgångar med sammanlagt c:a 260 deltagare. Centraliserad utbildning för röntgenmanskap har även anordnats.

Specialutbildning för värnpliktiga till första tjänstgöring har meddelats apoteksbiträden, laboratoriebiträden och röntgenmanskap.

Utbildningskontroll har ägt rum vid 9 förband med sammanlagt 16 kontroller.

Såväl i samband med utbildningskontroller som även genom talrika förfrågningar har konstaterats ett ökat intresse för och värdesättande av sjukvårdstjänsten vid de olika förbanden.

Sjukhusutbildning för värnpliktiga sjukvårdare har ägt rum vid 37 olika sjukvårdsanstalter med c:a 570 elever.

D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid armén

Fälttjänstövningarna månadsskiftet februari-mars måste på grund av influensa inställas såväl inom II. milo (typ A 2) som III. milo. Från ett flertal förband redovisas påtagligt höga sjukanmälnings-siffror. Detta torde flestades sammanhånga med dels bristen på ordinarie förbandsläkare, dels den med varje värnpliktskontingent minskande fysiska konditionen och psykiska motståndskraften. En dags läkarmottagning redovisade 233 besök därstädes och 141 inlagda (I 11). Enstaka dödsfall i meningokkmeningit har redovisats, dock aldrig epidemisk anhopning ej ens av sjukdomsfall. Återigen påtalas risken för myocardaaffektion efter smittkoppsymptomer; A 3 har haft ett fall. Från 13 över hela riket spridda förband redovisas 44 vpl som dispensäranmäls, varav en del med färsk tbc. 1964 var siffran 20.

Från såväl T 1 som T 3 anses ungdomens tidiga familjebildning spela väsentlig roll för anpassningssvårigheter i det militära. Obegränsat antal fria resor med allmänna kommunikationsmedel

vid ledigheter skulle motverka detta och dessutom minska dödligheten i samband med permissionsresor i privata bilar. Arméns dödlighetsstatistik 1965 uppger av sammanlagt 18 dödsfall bland värnpliktiga 7 av denna orsak. Från många håll rapporteras ökad nedgruppering och allt flera bortfall av psykiska orsaker.

Bollspel och i någon mån hindergård orsakar så mycket skador att det ifrågasätts om inte denna form av fysisk träning bör utgå (I. milo).

Dåliga ryggar har blivit allt vanligare, varför det är synnerligen önskvärt med ryggstärkande gymnastik (I 3, I 17, P 4).

I 14 redovisade under en period 7 % av rekryterna och 1,2 % av repövningsförbandet som delvis tjänstbara. Ej tjänstbara var samtidigt 2,3 % av rekryterna och 0,7 % av de repövade.

Den fysiska konditionen hos befälspersonalen är god, dock ej hos den som arbetar i stabstjänst (I. milo).

C:a 25 % av de vpl bär numera glasögon. Tjänsten skulle underlättas om ge-

nomgång hos ögonspecialist vore gjord före inryckningen (T 1).

Beredskapsgrupper för katastrofsjukvård organiseras fortlöpande vid ett flertal förband. Vid Skultorpsolyckan i februari med 10 döda, 50-tal skadade gjordes en berömvärd insats av T 2.

Den i föregående årsrapporter redovisade kasernupprustningen återkommer glädjande ofta även under 1965 och nu i flertalet av förbandsläkarnas berättelser. En allvarlig erinran framförs dock från reglök I 20, som påpekar att de kaserner som tidigare upprustats nu börjat visa tecken på nedslitning. Det är dock påtagligt att kasernhygienien märkbart förbättrats och att bristerna huvudsakligen redovisas förekomma på sjukhus, matinrättningar och bad samt på lägerplatser och skjutfält. Då nu kasernstandarden höjts är det glädjande att sjukhus och matinrättningar står i tur (III. milo).

Följande uppräknig återger de allvarligaste bristerna beträffande de hygieniska kasernförhållandena.

Överbelägningsproblemet har vuxit (P 2).

Nedslitna logementsgolv (P 10).

Avsevärda hygieniska brister inom en kasern (A 6).

Helrenovering av två kaserner fordras (I 21).

Förläggningstrymmet är otillräckligt (Arméhundskolan).

Förbandssjukhusen P 7 Y, I 11 och A 6 är otidsenliga och fyller ej allmänhygieniska krav. Tandläkarmottagningen P 7 är närmast ett skolexempel på hur en sådan ej får se ut. Förbandssjukhusen i Kristianstad och Hässleholm har ej tillräckligt platsantal. Läkarmottagningen Ing 2 fordrar upprustning. T 3 sjukhuslokaler är behäftade med betydande brister. Sjukhuset I 16 behöver rustas

upp, samma gäller för sjukhuset I 17. Sjukhuset S 1 fordrar renovering och sjukhuset P 10 är omodernt.

Brister beträffande *kök och matinrättningar* rapporteras från Ravlunda (»avsevärda hygieniska brister»), A 4 (»otillfredsställande»), I 14 (»kompletterande arbeten fordras»), I 14 (»hygieniska brister i marketenteri»), I 21 (»ny matsal fordras»). I 4, P 10, S 1, AUS och I 2 fordrar renovering av resp. ny matinrättning.

Bad- och varmvattenproblem i kasern förekommer allttjämt och rapporteras från I 14 och T 3 (bastuanläggningarna underdimensionerade, T 3 dessutom i dåligt skick). T 2 badinrättning uppvisar hygieniska brister. Varmvatten saknas å I 4, P 10 (delvis), Ing 1, T 1 (delvis), AUS. Bastu saknas å I 4, K 1, P 1, A 9, Lv 5, Ing 3 och TygS.

I 5 har allttjämt hälsovådliga *vakt- och arrestlokaler*.

Vid *läger och skjutfält* finns rapporterade brister på A 6 läger, Ravlunda, Marma och Trossnäs (»hygieniskt sorgebarn»).

Ett ökat *expeditionellt arbete* redovisas från ett stort antal förbandssjukhus och detta förväntas bli än mer belastande efter den 1.7.1966, då den nya förbandssjukvården kommer att verka. Det 1/2-tidsanställda kontorsbiträde som tillförts ett tiotal förbandssjukhus' expeditioner redovisas i allmänhet tacksamt även om det på något håll visat sig omöjligt anställa något (S 1). Övertidsarbete för vederbörande expeditionsföreståndare synes vanligt förekommande. Fältläkaren III. milo sätter en sådan befattningshavares dödsfall i direkt samband därmed.

Stockholm i maj 1966.

G. Hesselblad

Arméöverläkare

III. Marinen

(Berättelse avgiven av marinöverläkaren)

A. Marinläkarkåren

Marinläkarkårens stat omfattade den 31/12 1965 72 läkare nämligen

- 1 marinöverläkare
- 2 specialmarinläkare
- 5 förste marinläkare
- 13 marinläkare av 1. graden
- 1 ögonläkare
- 49 marinläkare av 2. graden samt
- 1 marinläkarstipendiat.

Till detta kommer en arvdestjänst över stat som chef för MUC vid KÖS.

Vakanser:

- 1 förste marinläkare Ao 25 vid MKS. Beställningen har intill den 30/9 uppehållits på avtal av dess tidigare nu pensionsavgångne innehavare, samt därefter av stabsläkaren BK genom dubbelförordnande.
- 1 marinläkare 1 gr. Ao 23 vid MKV sedan 1/10. Tjänsten har bestridits av stabsläkaren GbK genom dubbelförordnande.
- 1 marinläkare av 1 gr. Ao 23 vid

MKN/NK, vilken på avtal bestridits av dess tidigare nu pensionsavgångne innehavare.

- 1 marinläkare 1 gr. Ao 21 vid KA 2, som uppehållits av kommenderad läkare.
- 1 marinläkare 1 gr. Ao 21 vid KA 1 sedan 1/8. Tjänsten har uppehållits på avtal av en marinläkare 2 gr. vid kåren.

10 marinläkare av 2 gr. vid kåren.

Marinläkarkårens reserv räknade 144 marinläkare, varav 18 tillhör 1933 års reservbefälsorganisation, 62 tillhör 1943 års reservbefälsorganisation samt 64, av vilka 5 pensionsavgångna, tillhör 1962 års reservbefälsorganisation, därav 31 avgångna från aktiv stat, 8 överförda från 1943 års organisation samt 20 värnpliktiga marinläkare.

Framför allt ovissheten inför vad FSU-62 fortsatta utredning skulle komma att innebära har medfört betydande svårigheter för nyrekrytering.

B. Sjukvårdspersonalen

Vakanser har fortfarande förekommit bland den kvinnliga sjukvårdspersonalen, särskilt svårt har det varit att besätta skötersketjänsterna vid SK sjukhus, vilket torde sammanhånga med dettas geografiska läge och med att bostadsfrågan inte hunnit ordnas på ett tillfredsställande sätt. Större delen av året har dock vakanta tjänster kunnat uppehållas genom vikariat.

Beträffande sjukvårdsunderofficerarna finnes svårighet att kvarhålla dessa i marinens tjänst, då civilsidan lockar med såväl bättre löner som fördelaktigare arbetsförhållanden. Det sist sagda har särskild relevans när det gäller de sjuksköterskeutbildade underofficerarna, CM har i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslagit särskilda åtgärder för att erhålla bättring i detta avseende.

C. Utbildningsfrågor

Även under 1965 har marinläkarkurs icke kunnat anordnas på grund av bl. a. brist på tjänstgöringsdagar för marinläkare.

Utbildningen till sjuksköterskor vid

UAS har fortgått programenligt. Utbildningen till op.ass. för elever ur flottan och KA har under året påbörjats och hittills givit goda resultat.

D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen

1. Hälсотillståndet

Inga allvarligare epidemier har uppträtt.

I Karlskrona har förekommit flera virus pneumonia med påfallande mager symptombild. Dessa innebär ett allvarligt problem för dykeriutbildningen, där varje lungförändring utgör en avsevärd medicinsk risk.

2. Sjukvård

Viss med landstinget integrerad sjukvård har förekommit vid GK sjukhus.

På grund av vakanta sjukskötersketjänster har SK sjukhus vissa tider måst stängas för slutenvård varvid hänvisning till KSS, Skeppsholmen eller BÖS skett. Härvid uppkommande förluster av utbildningstid är otillfredsställande.

3. Sanitet

I hygieniskt avseende har några större förändringar icke inträffat under

1965. Sålunda erfordras en snar insats av bl. a. medel för erhållande av en godtagbar standard. Detta gäller speciellt vissa ytterförläggningar av mera permanent karaktär.

4. Sjukvårdsmateriel

De betänkligheter som i föregående års årsberättelse anförts mot den nya organisationen i vad rör materieltjänsten vid MKN/NK och GbK/Fo 31-32 kvarstår. Organisationen bör bli föremål för omprövning.

5. Övningar

Ny organisation för marina sjukvårdsplutoner och hållplatstropper har ytterligare prövats vid 1965 års krigsmaktövning, varvid positiva erfarenheter erhållits.

Stockholm den 16 maj 1966.

Lars Troell

Marinöverläkare

IV. Flygvapnet

(Berättelse avgiven av flygöverläkaren)

A. Flygvapnets läkare

Antalet läkarbefattningar på flygvapnets stat vid årets slut var följande:

- 1 flygöverläkare Bo 1
- 2 förste flygläkare Ao 25 (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 2 specialflygläkare ABp 25 m. arvode (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 1 specialflygläkare ABr 25 (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 1 specialflygläkare ABr 23 (överstelöjtnants tjänsteklass)
- 1 förste flygläkare Ao 23 (överstelöjtnants tjänsteklass)

3 förste flygläkare Ap 23 (majors tjänsteklass)

17 flygläkare av första graden Ao 21 (kaptens tjänsteklass)

24 flygläkare av andra graden Ao 21 (löjtnants tjänsteklass).

I flygvapnets reserv fanns vid årets slut 1 flygöverläkare, 8 förste flygläkare samt 44 flygläkare i lägre grader.

Vid 1965 års utgång var 3 befattningar för flygläkare av första graden i Ao 21 och 2 befattningar för flygläkare av andra graden vakanta.

B. Sjukvårdspersonal

Vid samtliga förband, där så varit möjligt, har vid årets slut den vanliga

sjukvårdspersonalen civilmilitär ställning.

C. Utbildningsfrågor

För läkare har under 1965 anordnats flygkurser för flygläkare samt flotttillläkarmöte. Flygmedicinsk kontaktkonferens hölls i Storlien med huvudpunkten på vinterproblem. Ett litet antal flygläkare deltog i den europeiska flygmedicinska kongressen i Athen.

För utbildning av värnpliktiga sjukvårdare har central sjukvårdsskola varit organiserad vid F 4 för hela flygvapnet. Praktisk utbildning har bibringats de värnpliktiga sjukvårdarna på civilt sjukhus.

D. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet

1. Sjukvårdslokaler och -materiel

Planeringsarbetena för nya sjukhus vid F 5 och F 1 har fortskridit, men tidpunkt för arbetets igångsättande kan ännu ej skönjas. Tidigare redovisade behov av tillbyggnad och reparation kvarstår oåtgärdade i avvaktan på Kungl. brev i anledning av riksdagens beslut om förändring av förbandssjukvården.

I övrigt är sjukvårdslokaler vid flygvapnets förband väl underhållna och i gott skick samt utrustade med tillräckliga och ändamålsenliga inventarier.

Den slutna vården för 8 förband är genom centralisering förlagd till andra försvarsgrenar tillhöriga förband. Erfarenheterna härav har varit goda.

Krigssjukvårdsmaterielen är i gott

skick och uppvisar förhållandevis små brister. Materielen är nu i de flesta fall utlagd på respektive krigsbaser.

Prototyp för ny ambulans och utrustning härför har framtagnits och leverans härav till förbanden fortgår.

2. Hälsofarstandet och de sanitära förhållandena

Det fysiska och psykiska tillståndet hos flygvapnets personal har varit mycket gott. Detsamma gäller hälsofarstandet och inga större eller allvarligare epidemier har förekommit under året.

De sanitära förhållandena har i stort sett varit goda och förlägnings- och arbetslokaler i gott skick. Det sedan länge påtalade missförhållandet i fråga om varmvatten i kasernerna har blott i ringa omfattning kunnat avhjälpas.

Regelbundna inspektioner av matsalar, mässar och kök samt livsmedelskontroll göres av veterinärer, anställda av förbanden.

3. Läkarundersökningar

a) Läkarundersökning vid flygvapnets medicinska undersökningscentral (FMU) före uttagning till första flygutbildning under 1965 gav de resultat, som framgår av nedanstående tablå.

b) Även under 1965 utfördes vid FMU läkarundersökning av personal tillhörande armén och marinen före uttagning till helikopterförare.

Antal undersökta totalt = 56, underkända = 12, godkända = 79 %.

Antal undersökta totalt	Underkända (orsak)				Godkända	
	Ögonfel	Öronsjukd	Allm kroppundersökn	Kombin sjukd	Antal	Procent
380	47	3	59	10	261	69%

4. Olycksfall i samband med flygning

Haverier, omkomna, skadade, fallskärmschopp	1965	1964
Haverier (med omkomna)	10	7
Antal omkomna	12	9
Svårt skadade	2	1
Lätt skadade	5	4
Fallskärmschopp, lyckade	10	11
» misslyckade	3	2

5. Sjuktransportflygningar

Ambulansflygningar utförda av FV	1965	1964
Med propellerflygplan	2	5
» helikopter	1	—

I enlighet med gällande bestämmelser för ambulansräddningstjänsten i landet beordrade dessutom centrala flygsäkerhetsledningen (CEFYL) civila företag att utföra ambulans- och räddningsflygningar.

Utförda flygningar	1965	1964
Ambulansflygningar med fpl	39	48
» » hkp	30	28
Räddningsflygningar » fpl o hkp	12	6

6. Kompletterande hälsovårdsåtgärder

Screening-audiogram har utförts på markpersonalen vid flottiljerna. I förekommande fall har remiss skett till hörselcentral.

Tandundersökningar har utförts på den flygande personalen.

Stockholm i april 1966.

Uno Lundberg

Flygöverläkare

TABELLER

Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal år 1965

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarliggande från 1964	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Armén									
Vpl.	158	3 437	6 794	9 075	1 763	2 368	3 945	3 092	3 478
<i>I. Milo</i>	22	682	1 613	1 930	310	448	757	677	722
1 Norra skånska reg. (Kristianstad)	1	31	140	189	8	43	37	45	41
2 Södra » » (Ystad)	—	89	259	124	22	48	59	62	138
3 Kronobergs regemente (Växjö)	1	74	122	340	7	71	111	121	151
4 Norra Smålands reg. (Eksjö)	12	95	106	266	75	76	109	112	95
5 Skånska dragonreg. (Hässleholm)	3	49	160	82	15	10	46	20	32
6 Wendes artillerireg. (Kristianstad)	2	88	128	176	9	44	45	41	43
7 Smålands artillerireg. (Jönköping)	1	86	200	256	17	53	157	160	62
8 Skånska luftvärnsreg. (Malmö)	—	44	167	122	65	29	50	39	53
9 Göta ingenjörreg. (Eksjö)	—	33	71	239	45	39	72	24	33
10 Skånska trängreg. (Hässleholm)	2	93	260	136	47	35	71	53	74
<i>II. Milo</i>	11	427	764	1 218	60	244	481	368	538
1 Jämtlands fältjägarreg. (Östersund)	2	97	144	346	27	69	163	116	204
2 Hälsinge regemente (Gävle)	—	128	235	256	5	73	122	109	69
3 Västernorrlands regemente (Sollefteå)	1	62	100	224	2	44	90	52	142
4 Norrlands artillerireg. (Östersund)	4	74	94	315	10	24	56	37	45
5 Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall)	—	24	137	44	7	17	22	22	55
6 Norrlands trängreg. (Sollefteå)	4	42	54	33	9	17	28	32	23
<i>III. Milo</i>	37	526	884	1 996	347	395	726	469	612
1 Älvsborgs regemente (Borås)	4	68	82	282	35	28	134	52	125
2 Hallands » med Infanteriets kadett- och aspirantskola (Halmstad) ..	6	48	59	211	52	31	31	23	42
3 Bohusläns regemente (Uddevalla)	5	72	170	466	68	67	142	82	104
4 Livregementets husarer (Skövde)	—	52	136	172	10	25	26	15	41
5 Skaraborgs regemente (Skövde)	9	74	77	190	25	45	100	70	80
6 Göta signalregemente (Karlsborg)	2	41	88	212	50	66	121	68	61
7 Göta luftvärnsreg. (Göteborg)	2	98	191	297	61	76	79	89	64
8 Göta trängreg. (Skövde)	9	73	81	166	46	57	93	70	95
<i>IV. Milo</i>	48	849	1 515	1 874	572	626	793	583	665
1 Svea livgarde (Solna)	4	108	224	203	127	71	85	83	88
2 Livgrenadjärregementet (Linköping) med Infanteriets stridsskola	10	131	187	430	59	66	79	77	76
3 Södermanlands regemente (Strängnäs)	—	68	215	99	42	52	91	39	101
4 Livgardesskvadronen (Stockholm)	4	77	179	135	58	61	44	40	25
5 Göta livgarde (Enköpings)	6	90	76	110	23	27	64	23	50
6 Svea artillerireg. (Linköping)	6	35	181	103	20	30	56	30	36

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
					Avförda				Kvarligg. till 1966	Antal sjukdagar					Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
				Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Ikke disponibla till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda		vid förläggningen	i hemmet	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	
Septem-ber	Oktober	Novem-ber	December	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Ikke disponibla till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda	Kvarligg. till 1966	vid förläggningen	i hemmet	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
5 313	3 935	4 385	3 449	51 034	45 320	3 918	1 733	14 207	38 099	74 155	133 547	20 852	266 653	1,9	
911	821	846	639	10 356	9 287	750	306	2 33	5 514	15 136	26 909	3 953	51 512	1,9	
39	27	24	44	668	629	24	12	1 3	425	1 209	1 607	228	3 469	1,2	
114	137	87	68	1 207	1 084	86	37	—	257	1 208	3 320	287	5 072	1,7	
127	128	96	115	1 463	1 373	73	15	—	201	2 471	3 865	857	7 394	1,9	
187	198	217	95	1 631	1 378	174	81	—	300	3 243	6 112	583	10 238	2,5	
32	36	51	28	561	516	29	17	—	439	1 406	1 478	368	3 691	1,6	
94	90	65	45	868	802	64	4	—	1 197	888	1 607	248	3 940	2,1	
135	55	62	66	1 309	1 183	76	41	1 9	127	1 090	3 665	480	5 362	2,1	
66	51	81	29	796	653	85	57	—	281	592	3 024	189	4 086	1,8	
39	32	54	40	721	664	37	16	—	472	1 492	1 613	372	3 949	2,0	
78	67	109	109	1 132	1 005	102	26	—	1 815	1 537	618	341	4 311	1,6	
931	585	598	622	6 836	6 097	527	199	4 20	7 790	8 427	14 923	2 638	33 778	1,9	
279	127	160	112	1 844	1 632	179	29	2 4	2 459	2 597	2 468	474	7 998	2,2	
202	116	130	67	1 512	1 311	112	80	1 8	934	1 718	4 487	686	7 825	2,0	
135	62	87	192	1 192	1 079	98	13	—	776	1 517	3 492	597	6 382	1,6	
71	141	132	35	1 034	982	41	12	1 2	1 785	1 328	1 041	340	4 494	2,0	
120	60	18	10	536	405	75	55	—	252	323	941	307	1 823	1,1	
124	79	71	206	718	688	22	10	—	1 584	944	2 494	234	5 256	2,3	
873	631	737	545	8 741	7 853	594	287	—	4 500	14 618	22 738	2 892	44 748	2,0	
61	75	128	56	1 126	1 040	56	15	—	738	2 613	2 591	289	6 231	2,0	
11	20	65	43	636	603	22	17	—	292	1 271	2 214	177	3 954	1,5	
203	156	144	90	1 764	1 617	108	41	—	38	1 937	6 573	492	9 040	3,1	
60	36	34	34	641	619	21	1	—	261	987	1 898	155	3 301	2,1	
148	101	81	64	1 055	845	121	87	—	575	2 697	2 154	624	6 050	1,6	
112	63	88	97	1 067	947	84	32	—	397	1 616	3 426	428	5 867	2,1	
134	131	129	108	1 457	1 351	51	55	—	1 428	2 013	2 481	261	6 183	2,4	
144	49	68	53	995	831	131	39	—	771	1 484	1 401	466	4 122	1,4	
1 071	838	1 045	785	11 216	9 542	1 078	572	6 66	6 970	24 108	29 971	5 336	66 385	1,9	
223	151	132	111	1 606	1 294	218	82	3 13	856	3 365	3 506	348	8 075	2,7	
54	156	121	148	1 584	1 482	58	29	—	1 670	3 692	6 317	614	12 293	3,0	
82	69	52	46	956	873	34	48	—	56	1 484	2 829	577	4 946	1,5	
67	58	121	91	956	834	67	53	—	513	2 500	1 623	368	5 004	1,4	
203	59	85	90	900	753	115	37	—	391	1 828	1 865	772	4 856	1,8	
128	44	89	27	779	478	229	77	1 —	417	1 014	2 474	244	4 149	1,8	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarliggande från 1964	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
7 Roslagens luftvärnsreg. (Norrtälje)	—	45	63	189	72	82	108	139	162
8 Svea ingenjörreg. (Solna)	12	96	165	263	107	155	138	75	39
9 Upplands signalregemente (Uppsala)	2	65	71	77	18	14	60	34	24
10 Svea trängreg. (Linköping)	3	74	79	172	9	29	14	15	22
11 Krigsskolan (Solna)	—	3	15	13	10	15	4	1	12
12 Arméns underofficersskola (Uppsala)	1	22	41	50	17	10	40	23	19
13 Ridskolan (Strömsholm)	—	7	10	18	4	9	2	1	—
14 Tygförvaltningsskolan (Sundbyberg)	—	28	9	12	6	5	8	3	11
<i>V. Milo</i>	26	443	622	938	127	302	580	564	513
1 Värmlands regemente (Karlstad)	2	61	75	81	13	21	83	157	125
2 Livregementets grenadjärer (Örebro)	12	117	139	295	17	115	211	121	141
3 Dalregementet (Falun)	12	227	359	511	44	99	186	213	168
4 Bergslagens art.reg. (Kristinehamn)	—	38	49	51	8	25	78	41	45
5 Artilleriskjutskolan (Villingsberg)	—	—	—	—	45	42	22	32	34
<i>VI. Milo</i>	11	462	1 223	580	71	197	495	318	313
1 Norrbottens regemente (Boden)	2	106	183	144	7	13	91	96	71
2 Västerbottens regemente (Umeå)	3	92	172	118	4	39	117	59	72
3 Norrlands dragoner (Umeå)	1	28	39	37	9	21	41	42	49
4 Bodens artilleriregemente (Boden)	1	37	163	44	11	15	68	24	27
5 Luleå luftvärnskår (Luleå)	1	48	140	80	16	14	46	26	26
6 Bodens ingenjörkår (Boden)	—	46	180	18	3	61	31	25	26
7 Norrlands signalbataljon (Boden)	3	49	167	45	11	18	35	15	21
8 Arméns jägarskola (Kiruna)	—	36	57	49	9	9	34	23	10
9 Norrbottens pansarbataljon (Boden)	—	20	122	45	1	7	32	8	11
<i>VII. Milo</i>	3	48	173	539	276	156	113	113	115
1 Gotlands regemente (Visby)	3	38	103	472	195	127	81	107	74
2 Gotlands artillerikår (Visby)	—	10	70	67	81	29	32	6	41
Anställd personal	304	1 697	2 068	2 731	1 178	1 242	1 029	754	995
1 I. militärområdet	47	276	365	469	208	202	171	150	163
2 II. »	34	178	195	310	105	133	121	86	119
3 III. »	63	333	342	502	253	245	196	152	208
4 IV. »	84	504	601	873	369	353	285	182	247
5 V. »	16	111	96	152	61	77	67	47	68
6 VI. »	49	245	381	312	144	182	167	115	170
7 VII. »	11	50	88	113	38	50	22	22	20

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
					Avförda				Kvarligg. till 1966	Antal sjukdagar					Antal sjukdagar per 100 tjänstgöringsdagar
Septem-ber	Oktober	Novem-ber	December	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Ikke disponibla till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda		vid förläggningen	i hemmet	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	
87	79	131	122	1 279	1 154	55	61	1	8	684	2 249	3 530	341	6 804	2,0
63	77	156	55	1 389	1 030	226	139	—	6	1 009	3 363	1 957	783	7 112	2,1
95	79	54	26	617	511	66	41	1	—	29	699	2 115	295	3 138	1,0
29	29	41	20	533	533	—	—	—	3	590	2 725	2 845	568	6 728	2,3
8	5	11	14	111	111	—	—	—	—	105	236	170	52	563	0,7
19	12	33	16	302	288	10	5	—	—	382	351	302	104	1 139	1,4
1	3	1	5	61	59	—	—	—	2	202	90	25	43	360	2,1
12	17	18	14	143	142	—	—	—	1	66	512	413	227	1 218	1,4
796	483	597	440	6 405	5 666	518	221	—	26	6 611	6 123	15 642	1 918	30 294	2,1
117	102	153	59	1 047	1 029	7	2	—	11	248	1 868	4 826	736	7 678	2,4
130	115	139	97	1 637	1 371	202	72	—	4	1 144	1 456	4 820	323	7 743	1,8
490	220	264	264	3 045	2 691	243	113	—	10	5 100	2 008	4 240	506	11 854	3,0
59	46	41	20	501	414	55	31	—	1	98	464	1 327	289	2 178	0,9
—	—	—	—	175	161	11	3	—	—	21	327	429	64	841	1,2
467	469	435	342	5 372	4 938	346	83	2	14	4 493	4 225	18 702	3 411	30 831	1,8
77	129	101	67	1 085	1 053	25	6	—	3	669	789	3 964	1 008	6 430	1,8
77	94	101	88	1 033	970	46	16	—	4	270	1 165	4 933	533	6 901	1,9
78	40	41	20	445	423	10	11	—	2	112	848	2 053	272	3 285	2,7
80	29	30	20	548	456	77	15	—	1	765	347	1 047	316	2 475	1,2
28	49	63	57	593	511	65	17	—	1	1 248	391	1 287	214	3 140	2,2
42	49	22	22	525	415	104	5	1	—	692	162	762	268	1 884	1,1
43	26	35	24	489	484	6	1	—	1	384	238	1 923	387	2 932	2,6
13	22	16	17	295	270	12	12	1	—	208	109	1 353	266	1 936	1,8
29	31	26	27	359	356	1	—	—	2	145	176	1 380	147	1 848	2,0
264	108	127	76	2 108	1 937	105	65	—	4	2 221	1 518	4 662	704	9 105	1,7
248	94	69	57	1 665	1 529	90	45	—	4	2 188	1 173	2 359	432	6 152	1,6
16	14	58	19	443	408	15	20	—	—	33	345	2 303	272	2 953	1,8
1 353	1 295	1 800	1 583	17 725	17 533	—	1 31	464	1 035	190 947	1 397	16 603	209 982	3,5	
245	241	277	241	3 008	2 955	—	1	8	91	2	34 630	91	2 886	37 609	3,1
184	186	201	182	2 000	1 976	—	—	7	51	27	23 284	185	2 217	25 713	3,6
271	213	339	262	3 316	3 308	—	—	3	68	10	37 719	146	2 078	39 953	3,9
339	362	553	524	5 192	5 138	—	—	3	135	938	49 732	690	4 887	56 247	3,4
73	82	91	85	1 010	984	—	—	3	39	47	11 906	170	1 473	13 596	3,1
186	166	283	239	2 590	2 569	—	—	6	64	9	26 709	100	2 169	28 987	3,7
55	45	56	50	609	603	—	—	1	16	2	6 967	15	893	7 877	4,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Förband	Kvarliggande från 1964	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Marinen									
Vpl.	84	554	735	1 342	403	468	323	351	590
1 Flottans fartyg	20	73	76	114	57	56	52	34	52
2 Flottan i övrigt	47	196	194	406	149	201	100	104	324
3 Stockholm	19	68	83	146	61	57	40	22	79
4 Karlskrona	27	118	102	251	73	131	48	75	233
5 Göteborg	1	10	9	9	15	13	12	7	12
6 Kustartilleriet	13	255	348	727	186	197	145	193	190
7 Vaxholm	6	31	61	182	55	67	31	57	18
8 Karlskrona	5	65	109	242	52	43	39	55	75
9 Färösund	—	69	47	66	18	19	16	15	18
10 Göteborg	2	46	50	131	27	36	31	43	46
11 Härnösand	—	44	81	106	34	32	28	23	33
12 Skolor	4	30	117	95	11	14	26	20	24
13 Sjökrigsskolan	1	18	55	23	4	2	19	5	1
14 Marinens skolor Berga	3	12	62	72	7	12	7	15	23
Anställd personal	174	701	812	1 191	494	514	391	299	481
1 Flottans fartyg	4	35	41	78	31	27	20	11	39
2 Flottan i övrigt	99	291	326	481	211	247	147	134	220
3 Kustartilleriet	58	350	379	551	225	220	194	139	188
4 Skolor	13	25	66	81	27	20	30	15	34
Flygvapnet									
Vpl.	28	460	707	1 040	470	429	406	210	393
1 F 1. Västmanlands flygflottilj	4	13	33	51	16	14	18	14	13
2 F 2. Roslagens flygkår	—	23	57	28	42	33	28	21	59
3 F 3. Östgöta flygflottilj	—	26	21	53	12	34	32	6	10
4 F 4. Jämtlands »	1	17	23	22	18	15	20	5	23
5 F 5. Krigsflygskolan	5	48	124	112	25	37	75	16	40
6 F 6. Västgöta flygflottilj	—	26	48	72	69	23	13	7	20
7 F 7. Skaraborgs »	3	19	14	34	29	23	20	10	10
8 F 8. Svea flygkår	1	19	33	21	29	19	21	8	21
9 F 9. Göta flygflottilj	4	18	30	84	33	19	11	15	15
10 F 10. Skånska flygflottiljen	—	24	48	143	31	37	35	26	17
11 F 11. Södermanlands flygflottilj	—	20	19	59	17	15	15	7	12
12 F 12. Kalmar »	—	48	42	48	23	20	16	11	33
13 F 13. Bråvalla »	2	28	36	85	18	28	17	23	33
14 F 14. Hallands flygkår	—	8	11	21	23	7	6	1	6
15 F 15. Hälsinge flygflottilj	3	19	14	32	14	21	14	5	13
16 F 16 och F 20. Upplands flygflottilj, med Flygkadettskolan	—	33	41	69	17	25	20	8	24
17 F 17. Blekinge flygflottilj	1	18	22	33	21	28	6	8	6
18 F 18. Södertörns »	4	41	43	46	21	21	27	11	19
19 F 21. Norrbottens »	—	12	48	27	12	10	12	8	19
Anställd personal	167	1 200	1 283	1 713	770	887	717	415	729

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
					Avförda					Antal sjukdagar					Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Ikke disponibla till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Döda	Kvarligg. till 1966	vid förlägg- ningen	i hemmet	å militär- sjukhus	å civiltt sjuk- hus	Summa	
914	524	541	523	7 268	6 609	440	240	1	62	5 964	17 077	16 637	3 535	43 213	2,0
42	30	36	40	662	679	1	—	—	2	624	1 793	1 027	283	3 727	1,4
377	230	332	330	2 943	2 652	202	87	1	48	2 831	8 856	6 382	1 494	19 563	3,7
100	68	72	43	839	808	15	24	—	11	1 036	3 659	1 657	545	6 897	3,8
266	152	247	280	1 976	1 741	183	42	1	36	1 705	4 514	4 573	874	11 666	3,8
11	10	13	7	128	103	4	21	—	1	90	683	152	75	1 000	2,8
374	223	116	112	3 066	2 685	232	151	—	11	2 317	5 248	7 624	1 282	16 471	1,4
62	20	9	26	619	448	96	76	—	5	1 323	826	762	102	3 013	1,3
62	62	24	25	853	812	20	23	—	3	140	2 098	2 652	760	5 650	1,5
84	41	6	19	418	380	29	9	—	—	79	162	1 686	133	2 060	1,5
65	47	51	27	600	504	66	29	—	3	121	1 416	1 447	192	3 176	1,5
101	53	26	15	576	541	21	14	—	—	654	746	1 077	95	2 572	1,0
121	41	57	41	597	593	5	2	—	1	192	1 180	1 604	476	3 452	1,7
11	9	36	29	212	212	—	—	—	1	—	389	356	98	843	1,2
110	32	21	12	385	381	5	2	—	—	192	791	1 248	378	2 609	2,0
502	628	755	657	7 425	7 363	—	1	15	220	396	78 179	1 856	6 652	87 083	4,2
28	17	26	14	367	369	—	—	1	1	137	1 525	220	322	2 204	1,1
208	273	347	290	3 175	3 152	—	1	7	114	231	37 932	1 263	2 600	42 026	5,1
237	292	342	324	3 441	3 399	—	—	7	93	—	34 334	110	3 047	37 491	4,1
29	46	40	29	442	443	—	—	—	12	28	4 388	263	683	5 362	3,2
520	398	646	369	6 048	5 450	340	253	3	30	5 085	12 698	12 578	3 578	33 939	1,4
18	15	19	9	233	204	14	17	—	2	52	923	601	665	2 241	2,0
60	37	45	28	461	415	11	34	—	1	478	777	306	141	1 702	1,3
21	21	29	13	278	259	5	14	—	—	544	443	322	73	1 382	1,3
22	19	26	21	231	170	33	28	—	1	288	677	702	255	1 922	1,5
50	37	74	29	667	634	17	19	—	2	26	1 314	1 604	591	3 535	1,7
22	13	16	13	342	299	30	10	—	3	266	592	816	233	1 907	1,4
18	10	11	12	210	200	7	6	—	—	123	1 080	423	179	1 805	1,5
44	28	41	15	299	264	13	23	—	—	225	371	739	205	1 540	1,1
14	22	48	21	330	328	5	—	—	1	489	645	425	93	1 652	1,2
41	25	44	21	492	471	10	11	—	—	582	416	975	93	2 066	1,1
33	13	29	4	243	216	14	12	1	—	90	270	810	118	1 288	1,1
24	19	42	27	353	304	37	9	—	3	768	567	805	54	2 194	1,9
23	34	40	25	390	357	22	8	—	5	102	2 123	698	123	3 046	2,1
9	6	11	12	121	117	3	—	—	1	41	174	419	87	721	1,4
29	23	25	15	224	207	16	4	—	—	18	355	714	144	1 231	1,1
26	26	41	22	352	293	33	25	—	1	477	156	756	25	1 414	1,2
21	8	12	11	194	167	20	6	1	1	66	365	502	126	1 059	0,8
23	31	67	43	393	332	37	20	1	7	427	1 329	212	181	2 149	1,9
22	11	26	28	235	213	13	7	—	2	23	121	749	192	1 085	0,9
922	891	1 283	1 102	11 912	11 869	—	—	18	192	118	94 539	680	8 803	104 140	3,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Vpl.				Anställd personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
Lymphogranuloma inguinale vene-reum (037)	2	—	—	2	—	—	—	—	2
Livsmedelsförgiftning (049)	7	—	—	7	—	—	—	—	7
Röda hund (086)	431	74	47	552	19	13	8	40	592
Vattkoppor (087)	172	34	19	225	10	11	5	26	251
Bältros (088)	50	2	—	52	20	9	7	36	88
Påssjuka (089)	352	28	45	425	40	23	20	83	508
Övriga	346	58	31	435	11	12	43	66	501
II. Tumörer	28	2	4	34	39	22	24	85	119
A 44 Malign tumör i munhåla och svalg ..	—	—	—	—	—	—	2	2	2
A 45 Malign ösofagustumör	—	—	—	—	—	—	1	1	1
A 46 Malign ventrikeltumör	1	—	—	1	3	1	—	4	5
A 47 Malign tunn/grovtarmtumör	—	—	—	—	1	1	1	3	3
A 48 Malign rektaltumör	1	—	—	1	2	—	—	2	3
A 49 Malign tumör i larynx	—	—	—	—	—	1	1	2	2
A 50 Malign tumör i trakea, bronk, lunga och pleura	—	—	—	—	—	1	1	2	2
A 51 Malign tumör i mamma	—	—	—	—	2	—	—	2	2
A 52 Malign tumör i cervix uteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 53 Malign tumör i uterus	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 54 Malign prostatatumör	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 55 Malign tumör i huden	1	—	1	2	—	—	2	2	4
A 56 Malign bentumör, malign tumör i bindväv och muskulatur	1	—	—	1	2	—	2	4	5
A 57 Malign tumör på annat ställe	—	—	2	2	3	8	2	13	15
A 58 Leukemi och aleukemi	—	—	—	—	3	—	3	6	6
A 59 Lymfosarkom och andra svulster i lymfatiska systemet och blodbildande organen	4	—	1	5	2	—	—	2	7
A 60 Benign tumör och tumör av icke angiven art	20	2	—	22	20	10	9	39	61
III. IV. Allergiska sjukdomar. Endokrina systemets sjukdomar. Ämnesomsättningsjukdomar. Nutritionsrubbningar. Blodbildande organens och blodets sjukdomar	287	51	58	396	101	45	55	201	597
A 61 Atoxisk struma	6	—	1	7	9	—	3	12	19
A 62 Tyreotoxikos	7	1	2	10	6	—	2	8	18
A 63 Sockersjuka	24	2	6	32	13	12	4	29	61
A 64 Avitaminoser och andra bristsjukdomar	2	—	—	2	2	9	4	15	17
A 65 Anemi.	5	—	2	7	12	2	5	19	26
A 66 Allergiska sjukdomar. Sjukdomar i andra endokrina organ, andra ämnesomsättningsrubbningar och andra sjukdomar i blodbildande organen och blodet	243	48	47	338	59	22	37	118	456
V. Mentala sjukdomar. Psykoneuroser. Patologiska personlighetstyper	2 056	324	218	2 598	314	146	164	624	3 222
A 67 Schizofreni (300)	18	—	5	23	4	—	12	16	39
Manisk-depressiv psykos (301)	162	15	25	202	51	—	5	56	258

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Vpl.				Anställd personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
A 68 Övriga mentala sjukdomar	146	8	36	190	21	—	33	54	244
A 68 Psykoneuros och abnorm personlighet	1 660	293	152	2 105	235	146	112	493	2 598
A 69 Mentala defekter	70	8	—	78	3	—	2	5	83
VI. Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	1 003	148	110	1 261	516	159	249	924	2 185
A 70 Hjärnans och ryggmärgens kärlsjukdomar	7	—	—	7	4	5	3	12	19
A 71 Meningit	14	7	3	24	3	3	2	8	32
A 72 Sclerosis disseminata	3	—	1	4	2	—	2	4	8
A 73 Fallandesot	24	2	8	34	2	—	1	3	37
A 74 Inflammatoriska ögonsjukdomar	88	11	8	107	57	22	33	112	219
A 75 Grå starr	3	—	—	3	3	—	—	3	6
A 76 Grön starr	1	—	—	1	2	—	1	3	4
A 77 Inflammation i mellanörat och mastoidit	406	91	46	543	108	31	35	174	717
A 78 Migrän (354)	119	11	19	149	148	62	83	293	442
Ischias (363)	205	8	7	220	120	6	43	169	389
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganen	133	18	18	169	67	30	46	143	312
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar ..	242	21	28	291	241	107	89	437	728
A 79 Reumatisk feber	20	4	1	25	1	2	—	3	28
A 80 Kroniska reumatiska hjärtsjukdomar	6	—	4	10	9	1	—	10	20
A 81 Arteriosclerotiska och degenerativa hjärtsjukdomar	14	—	—	14	25	25	15	65	79
A 82 Andra hjärtsjukdomar	45	5	2	52	39	10	14	63	115
A 83 Hypertoni med hjärtsjukdom	18	1	1	20	7	2	4	13	33
A 84 Hypertoni utan uppgift om hjärtsjukdom	40	3	9	52	46	23	21	90	142
A 85 Artärsjukdomar	8	—	1	9	13	8	—	21	30
A 86 Andra cirkulationsorganens sjukdomar	91	8	10	109	101	36	35	172	281
VIII. Respirationsorganens sjukdomar	29 320	4 405	3 400	37 125	10 178	4 447	7 023	21 648	58 773
A 87 Vanlig förkylning (470)	11 736	693	1 768	14 197	5 655	1 325	5 117	12 097	26 294
Akut sinuit (471)	899	87	67	1 053	243	48	98	389	1 442
Akut faryngit (472)	3 725	1 610	420	5 755	1 055	1 842	596	3 493	9 248
Akut tonsillit (473)	4 242	963	506	5 711	505	362	320	1 187	6 898
Akut laryngit och tracheit (474)	390	9	150	549	235	39	185	459	1 008
Övriga akuta infektioner i övre luftvägarna	3 838	494	27	4 359	1 534	553	180	2 267	6 626
A 88 Influensa	2 105	103	144	2 352	402	119	132	653	3 005
A 89 Lobär lunginflammation	46	4	5	55	6	—	6	12	67
A 90 Bronkopneumoni	412	190	45	647	33	39	20	92	739
A 91 Primär atypisk pneumoni; annan eller icke preciserad pneumoni	99	1	1	101	3	—	13	16	117
A 92 Akut bronkit	1 568	194	236	1 998	471	104	332	907	2 905
A 93 Kronisk bronkit; icke preciserad	49	21	2	72	10	—	—	10	82
A 94 Hyperplastiska tonsiller och adenoider	58	10	3	71	5	3	3	11	82
A 95 Pleuraempyem; lungabscess	2	—	—	2	1	—	—	1	3
A 96 Lungsäcksinflammation	42	3	3	48	6	3	2	11	59
A 97 Halsböld (511)	45	8	7	60	6	6	6	18	78
Kronisk sinuit (513)	10	—	1	11	1	1	1	3	14
Andra sjukdomar i respirationsorganen	54	15	15	84	7	3	12	22	106

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Vpl.				Anställd personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
IX. Digestionsorganens sjukdomar . . .	6 066	690	899	7 655	2 795	1 131	2 547	6 473	14 128
A 98 Tändernas och tandregionens sjukdomar	133	16	70	219	84	29	81	194	413
A 99 Magsår	113	9	7	129	60	35	31	126	255
A 100 Duodenalsår	188	21	15	224	53	17	32	102	326
A 101 Gastrit; duodenit	951	80	82	1 113	329	63	250	642	1 755
A 102 Appendicit	254	34	23	311	50	23	37	110	421
A 103 Tarmobstruktion; abdominalt bräck	147	10	35	192	134	8	23	165	357
A 104 Gastroenterit och kolit	3 915	465	646	5 026	1 938	880	1 914	4 732	9 758
A 105 Levercirros, skrumplever	3	—	2	5	10	4	3	17	22
A 106 Gallstenssjukdom, kolecystit	58	5	3	66	111	45	47	203	269
A 107 Stomatit (536)	61	4	3	68	7	—	3	10	78
Analfissur, analfistel (574)	11	5	3	19	6	5	7	18	37
Perianal och periproktal abscess	2	1	—	3	—	1	2	3	6
Bukhinneinflammation (576)	13	—	—	13	—	—	—	—	13
Andra sjukdomar i digestionsorganen	217	40	10	267	13	21	117	151	418
X. Urogenitalorganens sjukdomar	347	62	46	455	306	160	202	668	1 123
A 108 Akut nefrit	33	9	6	48	13	6	4	23	71
A 109 Kronisk nefrit; icke preciserad	25	3	2	30	4	—	—	4	34
A 110 Infektiösa njursjukdomar	26	1	1	28	11	6	3	20	48
A 111 Sten i urinorganen	42	6	12	60	60	28	45	133	193
A 112 Prostatahyperplasi	7	—	1	8	1	—	1	2	10
A 113 Sjukdomar i mamma	1	—	—	1	10	—	—	10	11
A 114 Cystit (605)	34	—	2	36	41	23	25	89	125
Uretrit, ej venerisk (607)	13	4	1	18	14	4	3	21	39
Prostatit (611)	82	18	3	103	19	4	8	31	134
Hydrocele testis (613)	23	2	1	26	5	1	3	9	35
Andra sjukdomar i urogenitalorganen	61	19	17	97	128	88	110	326	423
XI. Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	13	4	10	27	27
A 115 Feber under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 116 Havandeskapsförgiftning. Förgiftning under barnsängstiden	—	—	—	—	—	—	3	3	3
A 117 Havandeskapsblödning och blödning vid förlossningen	—	—	—	—	3	—	—	3	3
A 118 Abort utan uppgift om feber eller förgiftning	—	—	—	—	2	1	2	5	5
A 119 Abort med feber	—	—	—	—	—	—	1	1	1
A 120 Andra komplikationer under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	7	3	4	14	14
XII. XIII. Hudens och underhudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar	2 603	283	194	3 080	1 080	528	608	2 216	5 296
A 121 Furunkel och karbunkel (690)	134	32	23	189	40	14	23	77	266
Akut lymfadenit (694)	31	4	4	39	9	1	3	13	52
Övriga infektioner i hud och underhud	74	11	9	94	25	4	11	40	134
A 122 Artrit och spondylit	157	5	10	172	44	87	14	145	317
A 123 Muskelreumatism och reumatism utan specifikation	1 155	99	60	1 314	669	319	379	1 367	2 681
A 124 Osteomyelit och periostit	31	1	4	36	45	—	14	59	95

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Vpl.				Anställd personal				Totalt
		Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
A 125	Ankylos av led (737)	47	7	—	54	11	4	—	15	69
	Ryggradskrökning (745)	46	26	10	82	11	—	—	11	93
	Plattfot (746)	48	—	—	48	2	—	—	2	50
	Hallux valgus et varus (747)	2	1	—	3	4	—	2	6	9
	Andra deformiteter av ben och leder	134	3	3	140	51	2	24	77	217
A 126	Eksem (701)	172	23	20	215	40	21	29	90	305
	Osteokondros (732)	36	5	3	44	6	—	—	6	50
	Synovit, bursit, tendovaginit	253	28	10	291	44	16	16	76	367
	Andra hud-, ben- och ledsjukdomar	283	38	38	359	79	60	93	232	591
	XIV. Medfödda missbildningar	52	22	14	88	6	1	2	9	97
A 127	Kluven ryggrad och hjärnhinne- bräck	15	10	4	29	—	1	2	3	32
A 128	Medfödda missbildningar i cirkula- tionsorganen	—	—	1	1	—	—	—	—	1
A 129	Andra medfödda missbildningar ..	37	12	9	58	6	—	—	6	64
	XVI. Senilitet. Ofullständigt preci- serade fall	1 929	226	95	2 250	678	272	146	1 096	3 346
A 136	Senilitet utan uppgift om sinnes- sjukdom	6	—	—	6	6	—	—	6	12
A 137	Sjukdoms- och dödsorsaken otill- räckligt angiven eller okänd....	1 923	226	95	2 244	672	272	146	1 090	3 334
	XVII. Skador genom yttre våld och förgiftning	5 420	760	717	6 897	1 327	324	652	2 303	9 200
AN 138	Fraktur på skallen	77	11	24	112	11	4	6	21	133
AN 139	Fraktur på kotpelaren och bålen	67	8	11	86	11	1	16	28	114
AN 140	Fraktur på extremiteterna	555	76	64	695	121	50	65	236	931
AN 141	Urledvridning utan fraktur	118	18	28	164	55	4	19	78	242
AN 142	Stukning	917	155	153	1 225	330	89	194	613	1 838
AN 143	Skada (utan fraktur) på skalp, hjärnhinnor och hjärna	767	78	65	910	79	20	36	135	1 045
AN 144	Skada på bröst-, buk-, bäckenorgan (med eller utan sår, med eller utan brott på bröstben och rev- ben)	68	13	7	88	61	19	20	100	188
AN 145	Övriga sår	528	131	90	749	208	68	146	422	1 171
AN 146	Ytskada, kontusion ej förut nämnd	627	66	73	766	228	43	90	361	1 127
AN 147	Främmande kropp genom naturlig öppning	9	8	1	18	4	4	3	11	29
AN 148	Bränn- och frätskada	84	20	6	110	36	11	11	58	168
AN 149	Förgiftning	65	4	2	71	8	5	3	16	87
AN 150	Förfrysning (1505)	49	1	4	54	3	—	3	6	60
	Elektricitetsskada (1505)	1	—	—	1	1	—	—	1	2
	Drunkning (1505)	1	—	—	1	—	—	1	1	2
	Vaccinationsbesvär (1505)	502	125	170	797	24	5	24	53	850
	Övriga och ospecificerade skador..	985	46	19	1 050	147	1	15	163	1 213
	Summa	51 034	7 268	6 048	64 350	17 725	7 425	11 912	37 062	101 412

Tab. 3. Antal avlidna vid försvaret år 1965

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	Vpl.				Anställd personal				To- talt
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	
Meningokockinfektion	1	—	—	1	1	—	—	1	2
Svulster (elakartade)	—	1	—	1	7	3	7	17	18
Asthma bronchiale	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Hjärnblödning	—	—	—	—	3	—	2	5	5
Progressiv muskelatrofi	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Hjärtinfarkt, myocarditis	—	—	—	—	6	3	2	11	11
Hjärtfel av annat slag	2	—	1	3	4	4	2	10	13
Pneumoni	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Akut faryngit	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Magsår	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Akut pancreatit	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Drunkning	—	—	1	1	—	—	—	—	1
Trafikolycka	9	1	3	13	6	1	1	8	21
Flyghaveri	—	—	3	3	—	—	9	9	12
Olyckshändelse av annat slag	2	1	1	4	2	3	1	6	10
Själv mord	2	—	1	3	4	1	3	8	11
Mord	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Summa	18	3	10	31	34	16	31	81	112

Tab. 4. Olycksfall i samband med flygning år 1956—1965

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
Antal flyghaverier med dödsfall	17	19	9	12	15	19	9	15	7	10
Antal dödsfall	28	21	11	15	20	26	14	26	9	12

STATISTISKA CENTRALBYPÄNS

22. JUL 1970

BIBLIOTEK